

Hallituksen esitys Eduskunnalle muutoksista vuoden 1989 tulo- ja menoarvioon

Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys vuoden 1989 *toiseksi* lisämenoarvioksi.

Taloudellinen toimeliaisuus jatkuu vilkkaana vielä tämän vuoden lopun, vaikka kysynnän kasvun voimakkain vaihe länsimarkkinoilla on ohi. Samanaikaisesti kuitenkin talouden tasapainoa uhkaavat inflaatio ja vaihtotaseen vajeen kasvu. Vuoden loppua kohden kulutuksen kasvu heikkenee. Sen sijaan investoinnit vauhdittuvat yhä, vaikka rakennustoiminnan kasvun hillitsemistoimenpiteitä onkin tehostettu. Aikaisempaa enemmän investointeihin perustuva kokonaistuotannon kasvu on runsaat 4 %. Työttömyys laskee 3 ½ prosentin tasolle, joka on alhaisin sitten vuoden 1975.

Tässä tilanteessa on tarpeen jatkaa tiukkaa finanssipolitiikkaa. Erityisesti tulee välttää uusia tulevana vuosina menoja kasvattavia määrärahalisäyksiä. Valtion harkinnanvaraisten menojen osalta toiminta on kuluvana vuonna pääsääntöisesti mitoitettu valtioneuvoston 20.1.1989 tekemän periaatepäätöksen mukaisesti vahvistetun tulo- ja menoarvion puitteisiin. Tästä syystä mm. virastojen ja laitosten kulutusmäärärahoihin ja kaluston hankintamäärärahoihin ei yleensä myönnetä lisämäärärahoja.

Nyt annettavassa lisämenoarvioesityksessä menojen nettolisäykset (ilman valtionvelan nettokoletuksia) jäävät erittäin pieniksi edellisvuosien lisämenoarvioihin verrattuna. Tarkoituksena on edelleen kehittää valtiontalouden budjetoitimenettelyä niin, että vuosittain annettaisiin vain yksi lisämenoarvioesitys eduskunnan syysistuntokauden alkupuolella.

Kokonaistuotannon, palkkasumman ja kulutuksen edelleen nopea kasvu on lisännyt valtion tulokertymiä. Lisäksi valtion menojen kasvu jää verrattain pieneksi vuonna 1989. Nykyisen suhdannevaiheen finanssipoliittisten tavoitteiden mukaisesti valtion 2 440 milj. markan suuruisesta nettolainanotosta voidaan luopua ja nettolainanoton asemesta vähentää valtion velkaa 3 930 milj. markalla. Vuonna 1989

tulo- ja menoarvio kokonaisuudessaan muodostuu selvästi ylijäämäiseksi.

Tässä lisämenoarvioesityksessä myönnetään menoihin valtionvelan nettokoletukset poisluettuna lisäystä kaikkiaan 4 022 milj. mk. Kun menoista vähennetään 2 162 milj. mk, varsinaisten menojen nettolisäys on 1 860 milj. mk eli noin 1,5 % vuoden 1989 varsinaisen tulo- ja menoarvion menojen loppusummasta. Valtionvelan nettokoletukset, 3 930 milj. mk, mukaan lukien lisämenoarvioesityksen loppusumma on 5 790 milj. mk.

Päälukittain tarkasteltuna myönnetään eniten lisäystä ympäristöministeriön hallinnonalan menoihin, 786 milj. mk, opetusministeriön hallinnonalan menoihin, 693 milj. mk, maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan menoihin, 398 milj. mk ja ulkoasiainministeriön hallinnonalan menoihin, 376 milj. mk.

Yksittäisistä menonlisäyksistä suurimmat ovat asunto- ja perusparannuslainojen maksusmäärärahat, 550 milj. mk, valtionosuus peruskoulujen käyttökustannuksiin, 263 milj. mk, kahdenvälinen lahjamuotoinen kehitysapu, 215 milj. mk, valtionosuudet kuntien järjestämien sosiaalipalvelujen käyttökustannuksiin, 200 milj. mk ja erikoissairaanhoidon käyttökustannuksiin, 200 milj. mk.

Palkkausmenojen lisäykset aiheutuvat pääasiassa palvelussuhteen ehtojen tarkistuksista.

Suurimmat vähennykset on voitu tehdä valtion osuuteen sairausvakuutuslaista johtuvista menoista, 635 milj. mk, valtion osuuteen kansaneläkelaista johtuvista menoista, 420 milj. mk, työttömyysturvalain mukaisen perusturvan menoihin, 360 milj. mk, kotimaisen velan korkoihin, 156 milj. mk, ulkomaisen velan korkoihin, 105 milj. mk, valtionosuuteen työttömyyskassoille johtuvista menoista, 100 milj. mk sekä valtionapuun työttömyyden lieventämiseen, 86 milj. mk.

Seuraavassa perustellaan hallinnonaloittain tärkeimpiä tähän lisämenoarvioesitykseen sisältyviä muutoksia.

Ulkoasiainministeriön hallinnonala. Kahdenväliseen lahjaluotoiseen kehitysapuun myönnetään lisäystä 215 milj. mk.

Suomalaisten YK-valvontajoukkojen menoihin myönnetään lisäystä kaikkiaan noin 133 milj. mk, josta 27,5 milj. mk puolustusministeriön hallinnonalalle.

Brysselin edustuston toimitilahankintoihin myönnetään lisäystä 36 milj. mk.

Sisäasiainministeriön hallinnonala. Kuntien verotulojen täydennykseen myönnetään lisäystä 37 milj. mk.

Puolustusministeriön hallinnonala. Varustuksen käyttömenoihin myönnetään lisäystä 20 milj. mk.

Opetusministeriön hallinnonala. Korkeakoulujen maksulliseen palvelutoimintaan myönnetään lisäystä 100 milj. mk.

Aikuisopintorahaan myönnetään lisäystä 10 milj. mk. Opintorahasta jää käyttämättä 30 milj. mk arvioitua pienemmän saajamäärän johdosta.

Valtionosuuteen peruskoulujen käyttökustannuksiin myönnetään lisäystä yhteensä 263 milj. mk.

Valtionosuuteen ja -avustukseen kirjastojen käyttökustannuksiin myönnetään lisäystä 42 milj. mk.

Valtionosuuteen ja -avustukseen kansalais- ja työväenopistojen käyttökustannuksiin sekä valtionapuun kansanopistoille myönnetään lisäystä yhteensä 39 milj. mk.

Valtion ammatillisten oppilaitosten maksulliseen palvelutoimintaan myönnetään lisäystä 11,6 milj. mk.

Valtionosuuteen kunnallisten ammatillisten oppilaitosten käyttökustannuksiin myönnetään lisäystä 44,5 milj. mk.

Oopperatalon rakennustöihin myönnetään lisäystä 150 milj. mk.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala. Korvauksen maksamiseen valtion viljavarastolle myönnetään 10 milj. mk liikevaihtoveron korotuksen ja viljan laatuhinnoittelun muutoksen aiheuttamien hinnanmenetysten johdosta.

Viljelmäkoon mukaan maksettavaan ja muuhun hintapoliittiseen tukeen myönnetään lisäystä yhteensä 216 milj. mk kevään maataloustulosopimuksen mukaisesti.

Öljykasvituotannon tukemiseen myönnetään lisäystä 56 milj. mk.

Viljan ja vientimaltaiden vientitukeen myönnetään lisäystä 50 milj. mk.

Maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämiseen tarkoitettujen avustusten myöntämisvaltuutta lisätään 10 milj. markalla.

Turkistarhaajien asemaa helpotetaan yhteensä 17 milj. markalla avustamalla minkkikannan uudistamista ja lisäämällä korkotukea.

Valtionapuun metsänparannustöihin myönnetään lisäystä 28 milj. mk, kun samalla metsänparannuslainoja jätetään käyttämättä 20 milj. mk.

Liikenneministeriön hallinnonala. Yleisten teiden kunnossapito- ja tekemismäärärahoja lisätään yhteensä 118 milj. markalla.

Pienalusten hankintaan tarkoitettua korkoavustuksen piiriin hyväksyttäviin lainoihin myönnetään lisäystä enintään 220 milj. mk.

Lehdistön yleiseen kuljetustukeen myönnetään lisäystä 10 milj. mk.

Lentokenttien talonrakennustöihin myönnetään lisäystä 10 milj. mk.

Televerkkojen käyttöön ja kunnossapitoon myönnetään lisäystä 86 milj. mk.

Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala. Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen käyttömenoihin myönnetään lisäystä 38 milj. mk.

Kehitysaluerahasto Oy:n ottamien uusien korkotukilainojen hyväksymisvaltuutta korotetaan 100 milj. markalla.

Yritystoiminnan aluetuen myöntämisvaltuutta lisätään 140 milj. markalla ja maksatusmäärärahaa 100 milj. markalla.

Korkotukea Suomen Vientiluotto Oy:lle koskevan momentin perusteluja muutetaan siten, että kotimaisten alushankintojen korkotukilainoja saa hyväksyä enintään 2 400 milj. mk. Lisäksi momentilta saa hyväksyä alusviennin korkotukilainoja enintään 500 milj. mk.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala. Lapsilisiin myönnetään lisäystä 39 milj. mk. Valtionosuuteen työttömyyskassoille osoitetusta määrärahasta jää käyttämättä 100 milj. mk sekä työttömyysturvalain mukaisen perusturvan määrärahasta 360 milj. mk alentuneen työttömyyden johdosta.

Valtion osuuteen sairausvakuutuslaista johtuvista menoista osoitetusta määrärahasta jää käyttämättä 635 milj. mk sairausvakuutusmaksukertymän arvioitua nopeammasta kasvusta johtuen.

Valtion osuuteen kansaneläkelaista johtuvista menoista osoitetusta määrärahasta jää käyttämättä 420 milj. mk kansaneläkevakuutusmaksukertymän kasvun johdosta.

Sotilasvammakorvauksiin myönnetään lisäystä 95 milj. mk.

Valtionosuuteen kunnille sosiaalipalvelujen käyttökustannuksiin myönnetään lisäystä 200 milj. mk. Henkilökunnan määrää ja käyttökustannushankkeiden aloittamisvaltuutta lisätään alle 3-vuotiaiden lasten päivähoidon järjestämisvelvoitteeseen liittyen.

Valtion korvauksiin maatalousyrittäjien lomituspalvelujen kustannuksiin myönnetään lisäystä 45 milj. mk.

Lähinnä ennakoitua suurempien käyttökustannusten johdosta myönnetään lisäystä valtionosuuteen kunnille kansanterveystyön käyttökustannuksiin 100 milj. mk ja erikoissairaanhoidon käyttökustannuksiin 200 milj. mk sekä valtion maksuosuuksiin yliopistollisten keskussairaaloitten kustannuksiin 59 milj. mk.

Työministeriön hallinnonala. Valtion ja kuntien harkinnanvaraiseen työllistämiseen myönnetään lisäystä yhteensä 40 milj. mk ja sijoitusmenoihin työllisyyden turvaamiseksi 130 milj. mk.

Valtionapuun työttömyyden lieventämiseen osoitetusta määrärahasta jää käyttämättä 86 milj. mk.

Ympäristöministeriön hallinnonala. Koskiensuojelulain mukaisiin korvauksiin myönnetään lisäystä 115 milj. mk.

Asumistukeen myönnetään lisäystä 120 milj. mk lähinnä tuen saajien ennakoitua suuremman määrän johdosta.

Vuokra-asuntolainojen myöntämisvaltuutta lisätään 110 milj. markalla.

Asunto- ja perusparannuslainojen myöntämisvaltuutta lisätään 210 milj. markalla ja maksatusmäärärahaa 550 milj. markalla ennakoitua suuremman kustannusten nousun johdosta.

Valtionvelka. Vuoden 1989 bruttolainanotto tulee jäämään olennaisesti arvioitua pienemmäksi. Lähinnä tästä syystä kotimaisen velan korosta vähennetään 156 milj. mk ja ulkomaisen velan korosta 105 milj. mk. Budjettitalous on kuluvan vuoden aikana muuttunut siten, että arvioiduksi tarvittavan nettolainanoton asemesta valtio maksaa valtionvelan kuoletuksia 3 930 milj. mk enemmän kuin se ottaa uusia lainoja. Tästä syystä asianomaiselle memomentille on myönnetty vastaavan suuruisen määräraha valtionvelan nettokuoletuksiin. Muihin valtionvelasta aiheutuviin menoihin myönnetään lisäystä noin 22 milj. mk ulkomaisen lainanoton arvioitua korkeampien liikkee-

seenlaskukustannusten ja lainojen ennaaikaisen takaisinmaksujen johdosta.

Tulot. Tuloihin arvioidaan kertyvän lisäyksiä kaikkiaan 10 304 milj. mk. Lisäykset aiheutuvat lähinnä palkkasumman ja kotimaisen kulutuskysynnän arvioitua nopeammasta kasvusta sekä siitä, että valtioneuvoston keväiseen periaatepäätökseen liittyen eräiden verojen veroperusteita on korotettu kesken vuotta 1989. Tuloarvioon on tehty vähennyksiä yhteensä 2 565 milj. mk kertymättä jäävien tulojen ja lainanottotarpeen supistumisen johdosta. Tulojen nettolisäys on siten 7 738 milj. mk.

Veroihin ja veronluonteisiin tuloihin arvioidaan kertyvän lisäystä 9 384 milj. mk.

Tulon ja varallisuuden perusteella kannettaviin veroihin arvioidaan kertyvän lisäystä 3 105 milj. mk lähinnä palkkasumman arvioitua nopeamman kasvun johdosta.

Liikevaihdon perusteella kannettaviin veroihin arvioidaan kertyvän lisäystä 3 560 milj. mk lähinnä kotimaisen kysynnän arvonnakoitua suuremman kasvun sekä 1.6.1989 tapahtuneen liikevaihtoveroprosentin puolen prosenttiyksikön korotuksen johdosta.

Tuonnin perusteella kannettaviin veroihin ja maksuihin arvioidaan kertyvän lisäystä 295 milj. mk lähinnä tuonnin arvioitua nopeamman kasvun johdosta.

Valmisteveroihin arvioidaan kertyvän lisäystä yhteensä 226 milj. mk.

Muihin veroihin arvioidaan kertyvän lisäystä 2 075 milj. mk. Leimaveroon arvioidaan kertyvän lisäystä 1 020 milj. mk lähinnä leimaveronalaisen toiminnan ennakoitua vilkkaamman kasvun johdosta. Auto- ja moottoripyöräveroon arvioidaan kertyvän lisäystä 1 055 milj. mk henkilöautojen ennakoitua suuremman kysynnän johdosta.

Muihin veronluonteisiin tuloihin arvioidaan kertyvän lisäystä 130 milj. mk Oy Alko Ab:n ylijäämän tuloutuksena.

Vähennyksiä veroihin ja veronluonteisiin tuloihin on arvioitu 81 milj. mk. Arpajaisveroa arvioidaan kertyvän 30 milj. mk tuloarvioon merkittyä vähemmän. Lannoiteveroa arvioidaan kertyvän 44 milj. mk tuloarvioon merkittyä vähemmän. Vähennys aiheutuu lannoiteveron tuloarviossa oletettua pienemmästä korotuksesta.

Sekalaisiin tuloihin arvioidaan kertyvän lisäystä 540 milj. mk. Tästä 300 milj. mk aiheutuu kunnille liikaa maksettujen valtionosuuksien palauttamisesta ja 132 milj. mk

korkeakoulujen ja valtion ammatillisten oppilaitosten tuloista.

Korkotuloihin ja voiton tuloutuksiin arvioidaan kertyvän lisäystä 250 milj. mk. Talletusten korkotuottoihin arvioidaan kertyvän lisäystä 220 milj. mk lähinnä ennakoitua suurempien valtion kassavarojen talletusten sekä korkotason nousun johdosta. Valtionenemmistöisten osakeyhtiöiden osinkotuloja arvioidaan kertyvän 30 milj. mk tuloarvioon merkittävä enemmän.

Liiketoimintaa harjoittavien valtion virastojen ja laitosten käyttötalouden rahoituskatteisiin arvioidaan kertyvän lisäystä 5 milj. mk.

Lainat. Viitaten tämän esityksen yleisperustelujen valtionvelkaa koskevaan kohtaan valtio ei nettomääräisesti ota uutta lainaa vuonna 1989. Tämän johdosta nettolainanottomomentilta vähennetään 2 440 milj. mk.

Ennen hyväksytyt ja nyt myönnettyt menojen muutokset jakautuvat eri pääluokkiin seuraavasti:

Pääluokka	Eduskunnan hyväksymät muutokset mk	Nyt myönnetty muutokset mk	Muutokset yhteensä mk
21. Tasavallan Presidentti	—	410 000	410 000
22. Eduskunta	—	—	—
23. Valtioneuvosto	—	1 450 000	1 450 000
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	152 400 000	375 895 000	528 295 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	—	45 402 000	45 402 000
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	—	95 069 000	95 069 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	77 120 000	57 585 000	134 705 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	—	27 103 000	27 103 000
29. Opetusministeriön hallinnonala	—	692 920 000	692 920 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	— 95 000 000	398 386 000	303 386 000
31. Liikenneministeriön hallinnonala	7 700 000	180 400 000	188 100 000
32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala	—	153 270 000	153 270 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala ..	—140 000 000	—792 249 387	—932 249 387
34. Työministeriön hallinnonala	—	77 596 200	77 596 200
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	—	785 935 000	785 935 000
36. Valtionvelka	—	3 690 830 000	3 690 830 000
Lisäys menoihin yhteensä	2 220 000	5 790 001 813	5 792 221 813

Nyt arvioidut tulojen muutokset jakaantuvat eri osastoihin seuraavasti:

Osasto	Nyt arvioidut muutokset mk
11. Verot ja veronluonteiset tulot	9 383 800 000
12. Sekalaiset tulot	539 664 113
13. Korkotulot ja voiton tuloutukset	250 000 000
14. Liiketoimintaa harjoittavat valtion virastot ja laitokset	4 950 000
15. Lainat	— 2 440 000 000
Lisäys tuloihin yhteensä	7 738 414 113

Tasapainotus. Tämän lisämenoarvioesityksen hyväksymisen jälkeen olisivat valtion kulu-

van vuoden tulojen ja menojen budjetoidut määrät seuraavat:

	Tulot mk	Menot mk
Varsinainen tulo- ja menoarvio	124 174 317 000	124 170 729 400
Lisämenoarviot	7 738 414 113	5 792 221 813
Yhteensä	131 912 731 113	129 962 951 213

Tulo- ja menoarvio muuttuisi lisämenoarvioilla muutettuna ylijäämäiseksi.

Seuraavassa perustellaan yksityiskohtaisemmin niitä muutoksia, joita ehdotetaan tulo- ja menoarvioon tehtäväksi.

TULOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

01. Tulo- ja varallisuusvero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 3 025 000 000 mk.

Selvitysosa: Kuluvan vuoden kertymätietojen perusteella veron tuotto on kasvanut 15 % verrattuna vastaavan ajan kertymään vuonna 1988. Palkkasumman arvioidaan kasvavan kuluvana vuonna noin 4 prosenttiyksikköä enemmän kuin tuloarviota laadittaessa ennustettiin. Lähinnä edellä mainituista syistä ja vuoden 1988 toteutuneen kertymän perusteella momentin kokonaiskertymäksi vuonna 1989 arvioidaan 38 200 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	3 025 000 000
1989 tuloarvio	35 175 000 000
1988 tilinpäätös	34 498 155 252
1987 ”	28 782 755 696

03. Perintö- ja lahjaverot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 110 000 000 mk.

Selvitysosa: Kuluvan vuoden kertymätietojen perusteella veron tuotto on kasvanut 7 % verrattuna vastaavan ajan kertymään vuonna

1988. Lähinnä tästä syystä ja vuoden 1988 kertymän perusteella tulo- ja varallisuusveron kokonaiskertymäksi vuonna 1989 arvioidaan 710 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	110 000 000
1989 tuloarvio	600 000 000
1988 tilinpäätös	647 531 833
1987 ”	519 883 319

04. Arpajaisvero

Momentin tuloarviota vähennetään 30 000 000 markalla.

Selvitysosa: Kuluvan vuoden kertymätietojen perusteella veron tuotto on vähentynyt 16 % verrattuna vastaavan ajan kertymään vuonna 1988. Lähinnä tästä syystä ja vuoden 1988 kertymän perusteella arpajaisveron kokonaiskertymäksi vuonna 1989 arvioidaan 180 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	—30 000 000
1989 tuloarvio	210 000 000
1988 tilinpäätös	192 886 838
1987 ”	151 720 514

04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut

01. Liikevaihtovero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 3 450 000 000 mk.

Selvitysosa: Kuluvan vuoden kertymätietojen perusteella veron tuotto on kasvanut 19 % verrattuna vastaavan ajan kertymään vuonna 1988. Vuoden 1989 toukokuun alusta lukien

liikevaihtoveron veroprosenttia korotettiin puolella prosenttiyksiköllä 1.6.—30.11.1989 väliseksi ajaksi. Eduskunnalle on annettu vuoden 1990 tulo- ja menoarvioesitykseen liittyvä esitys liikevaihtoveroprosentin korottamisesta puolella prosenttiyksiköllä nykyisin vallitsevasta tasosta 1.12.1989 lukien. Kulutuksen arvon arvioidaan kasvavan noin kaksi prosenttiyksikköä enemmän kuin vuoden 1989 liikevaihtoveron tuloarviota laadittaessa ennakoitiin. Edellä mainituista syistä liikevaihtoveron kokonais-kertymäksi vuonna 1989 arvioidaan 42 200 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	3 450 000 000
1989 tuloarvio	38 750 000 000
1988 tilinpäätös	37 272 878 814
1987 ”	33 290 908 171

02. Eräistä vakuutusmaksuista suoritettava vero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 110 000 000 mk.

Selvitysosa: Kuluvan vuoden kertymätietojen perusteella veron tuotto on kasvanut 13 % verrattuna vastaavan ajan kertymään vuonna 1988. Lähinnä tästä syystä ja vuoden 1988 kertymän perusteella vakuutusmaksuveron kokonaiskertymäksi vuonna 1989 arvioidaan 1 330 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	110 000 000
1989 tuloarvio	1 220 000 000
1988 tilinpäätös	1 211 908 064
1987 ”	1 051 450 119

06. Tuonnin perusteella kannettavat verot ja maksut

01. Tuontitulli

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 160 000 000 mk.

Selvitysosa: Kuluvan vuoden kertymätietojen perusteella veron tuotto on kasvanut 7 % verrattuna vastaavan ajan kertymään vuonna 1988. Lähinnä tästä syystä ja vuoden 1988 kertymän perusteella tullitulojen kokonaiskertymäksi vuonna 1989 arvioidaan 1 460 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	160 000 000
1989 tuloarvio	1 300 000 000
1988 tilinpäätös	1 301 308 562
1987 ”	1 027 757 049

02. Tuontimaksut

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 5 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	5 000 000
1989 tuloarvio	125 000 000
1988 tilinpäätös	136 834 313
1987 ”	18 451 582

09. Tasausvero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 130 000 000 mk.

Selvitysosa: Kuluvan vuoden kertymätietojen perusteella veron tuotto on kasvanut 13 % verrattuna vastaavan ajan kertymään vuonna 1988. Lähinnä tästä syystä ja vuoden 1988 kertymän perusteella veron kokonaiskertymäksi vuonna 1989 arvioidaan 980 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	130 000 000
1989 tuloarvio	850 000 000
1988 tilinpäätös	938 313 564
1987 ”	847 373 162

08. Valmisteverot

01. Tupakkaverot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 20 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	20 000 000
1989 tuloarvio	2 530 000 000
1988 tilinpäätös	2 382 404 268
1987 ”	2 122 136 180

03. Olutvero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 160 000 000 mk.

Selvitysosa: Kuluvan vuoden toteutuneiden tietojen perusteella keskioluen kulutus on lisääntynyt 12 % ja vahvan oluen kulutus 5 % verrattuna vastaavan ajan toteutuneeseen kulutuksen kasvuun vuonna 1988. Lähinnä tästä syystä ja vuoden 1988 kertymän perusteella veron kokonaiskertymäksi vuonna 1989 arvioidaan 2 260 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	160 000 000
1989 tuloarvio	2 100 000 000
1988 tilinpäätös	1 961 108 768
1987 ”	1 605 971 781

04. Alkoholijuomavero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 35 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	35 000 000
1989 tuloarvio	4 550 000 000
1988 tilinpäätös	4 260 917 741
1987 ”	3 869 117 165

05. Virvoitusjuomavero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 15 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	15 000 000
1989 tuloarvio	110 000 000
1988 tilinpäätös	113 856 175
1987 ”	94 583 932

06. Elintarviketuotteiden valmistevero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 10 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	10 000 000
1989 tuloarvio	175 000 000
1988 tilinpäätös	169 701 458
1987 ”	159 780 251

08. Ravintorasvavero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 15 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	15 000 000
1989 tuloarvio	270 000 000
1988 tilinpäätös	276 847 700
1987 ”	249 090 588

09. Sokerivero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 15 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	15 000 000
1989 tuloarvio	180 000 000
1988 tilinpäätös	196 885 926
1987 ”	187 033 230

11. Lannoitevero

Momentin tuloarviota vähennetään 44 000 000 markalla.

Selvitysosa: Lannoiteveroa ei koroteta, vaan veron määrä on koko vuoden 5 penniä kilolta.

1989 II lisämenoarvio	—44 000 000
1989 tuloarvio	102 000 000
1988 tilinpäätös	41 208 277
1987 ”	144 278 624

10. Muut verot**01. Leimavero**

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 1 020 000 000 mk.

Selvitysosa: Kuluvan vuoden kertymätietojen perusteella veron tuotto on kasvanut 60 % verrattuna vastaavan ajan kertymään vuonna 1988. Lähinnä tästä syystä ja vuoden 1988 kertymän perusteella veron kokonaiskertymäksi vuonna 1989 arvioidaan 5 855 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	1 020 000 000
1989 tuloarvio	4 835 000 000
1988 tilinpäätös	4 774 310 424
1987 ”	3 474 109 133

03. Auto- ja moottoripyörävero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 1 055 000 000 mk.

Selvitysosa: Kuluvan vuoden kertymätietojen perusteella veron tuotto on kasvanut 26 %

verrattuna vastaavan ajan kertymään vuonna 1988. Lähinnä tästä syystä ja vuoden 1988 kertymän perusteella veron kokonaiskertymäksi vuonna 1989 arvioidaan 5 800 000 000 mk.	1989 II lisämenoarvio	1 055 000 000
	1989 tuloarvio	4 745 000 000
	1988 tilinpäätös	4 859 495 261
	1987 ”	3 932 962 764

19. Muut veronluonteiset tulot

01. <i>Oy Alko Ab:n ylijäämä</i> Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 130 000 000 mk.	07. <i>Maidon kiintiömaksu ja pellonraivausmaksu</i> Momentilta vähennetään 7 200 000 mk.
1989 II lisämenoarvio	130 000 000
1989 tuloarvio	1 220 000 000
1988 tilinpäätös	1 175 882 353
1987 ”	840 467 603
1989 II lisämenoarvio	—7 200 000
1989 menoarvio	18 000 000
1988 tilinpäätös	22 425 908
1987 ”	28 940 403

Osasto 12

SEKALAISET TULOT

25. Oikeusministeriön hallinnonala

01. <i>Tuomioistuintulot</i> Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 6 000 000 mk.	1989 II lisämenoarvio	6 000 000
	1989 tuloarvio	133 000 000
	1988 tilinpäätös	135 936 737
	1987 ”	78 343 338

26. Sisäasiainministeriön hallinnonala

06. <i>Väestökirjanpidon tulot</i> Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 2 000 000 mk.	1989 II lisämenoarvio	2 000 000
	1989 tuloarvio	28 000 000
	1988 tilinpäätös	29 931 236
	1987 ”	27 149 432

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala**50. Suomen rahapajan tulot**

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
54 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	54 000 000
1989 tuloarvio	73 200 000
1988 tilinpäätös	55 493 872
1987 ”	35 267 709

54. Pankkitarkastusviraston tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
1 897 500 mk.

1989 II lisämenoarvio	1 897 500
1989 tuloarvio	13 644 000
1988 tilinpäätös	9 915 920
1987 ”	7 784 485

29. Opetusministeriön hallinnonala**10. Korkeakoulujen tulot**

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
120 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	120 000 000
1989 tuloarvio	445 724 000
1988 tilinpäätös	453 573 226
1987 ”	372 232 656

60. Valtion ammatillisten oppilaitosten tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
12 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	12 000 000
1989 tuloarvio	534 800 000
1988 tilinpäätös	518 778 482
1987 ”	398 873 080

30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala**76. Metsäntutkimuslaitoksen tulot**

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
2 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	2 000 000
1989 tuloarvio	17 550 000
1988 tilinpäätös	15 809 787
1987 ”	14 472 183

31. Liikenneministeriön hallinnonala**40. Autorekisterikeskuksen tulot**

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
5 400 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	5 400 000
1989 tuloarvio	225 785 000
1988 tilinpäätös	200 131 546
1987 ”	178 955 365

52. Telehallintokeskuksen tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
2 266 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	2 266 000
1989 tuloarvio	64 860 000
1988 tilinpäätös	12 303 036

32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala

42. <i>Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen tulot</i>	1989 II lisämenoarvio	38 000 000
	1989 tuloarvio	419 000 000
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä	1988 tilinpäätös	377 883 856
38 000 000 mk.	1987 ”	343 560 145

33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

92. <i>Raha-automaattiyhdistyksen tuotto</i>	98. <i>Valtionapujen palautukset</i>
Lukuryhmän 33.92—95 perusteluihin viitaten momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 21 100 613 mk.	Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 300 000 000 mk.
	<i>Selvitysosa:</i> Lisäys aiheutuu ennakoitua suuremmista valtionapujen palautuksista.
1989 II lisämenoarvio	21 100 613
1989 tuloarvio	652 100 000
1988 tilinpäätös	519 269 939
1987 ”	375 826 732
1989 II lisämenoarvio	300 000 000
1989 tuloarvio	130 000 000
1988 tilinpäätös	491 519 371
1987 ”	531 817 196

34. Työministeriön hallinnonala

70. <i>Palkkaturvamaksujen palautukset</i>	1989 II lisämenoarvio	-25 000 000
	1989 tuloarvio	119 000 000
Momentin tuloarviota vähennetään	1988 tilinpäätös	93 602 769
25 000 000 markalla.	1987 ”	92 746 042

Osasto 13**KORKOTULOT JA VOITON TULOUTUKSET****01. Korkotulot**

07. <i>Korot talletuksista</i>	1989 II lisämenoarvio	220 000 000
	1989 tuloarvio	980 000 000
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä	1988 tilinpäätös	1 024 106 578
220 000 000 mk.	1987 ”	760 391 181

03. Osinkotulot

01. *Osinkotulot valtionenemmistöisistä osakeyhtiöistä*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
30 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	30 000 000
1989 tuloarvio	530 000 000
1988 tilinpäätös	458 158 345
1987 ”	390 575 087

Osasto 14

LIIKETOIMINTAA HARJOITTAVAT VALTION VIRASTOT JA LAITOKSET

01. Valtionrautatiet

01. *Henkilöliikenteen tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
45 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	45 000 000
1989 tuloarvio	840 000 000
1988 tilinpäätös	842 800 902
1987 ”	769 549 276

Kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa on Valtionrautateiden käyttötalouden lisärahoitustarpeeksi merkitty 1 588 398 000 mk. Kun käyttötuloihin nyt arvioidaan kertyvän lisäystä

45 000 000 mk ja käyttömenoihin pääluokan 31 kohdalla myönnetään lisäystä 6 000 000 mk, vähenee käyttötalouden lisärahoitustarve 39 000 000 mk ja on 1 549 398 000 mk.

1989 II lisämenoarvio, lisärahoitustarve	1 549 398 000
1989 tuloarvio, lisärahoitustarve	1 588 398 000
1988 tilinpäätös, lisärahoitustarve	1 357 035 083
1987 tilinpäätös, lisärahoitustarve	1 329 271 972

02. Ilmailuhallinto

01. *Ilmailuhallinnon käyttötulot*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
31 000 000 mk.

Selvitysosa: Tulojen lisäys kertyy seuraavasti:

	mk
Liikennöimismaksutulot	26 000 000
Kiinteistöjen ja muut tulot	5 000 000
Yhteensä	31 000 000

Kiinteistöjen ja muiden tulojen lisäys johtuu Ilmatieteen laitokselta perittävien vuokra- yms.

tulojen sekä palvelujen myyntitulojen lisääntymisestä.

1989 II lisämenoarvio	31 000 000
1989 tuloarvio	432 700 000
1988 tilinpäätös	397 486 066
1987 ”	330 561 246

Kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa on ilmailuhallinnon käyttötalouden rahoituskatteen merkitty 34 660 000 mk. Kun käyttötuloihin nyt arvioidaan kertyvän lisäystä 31 000 000 mk ja käyttömenoihin pääluokan 31 kohdalla myönnetään lisäystä 7 050 000

mk, lisääntyä käyttötalouden rahoituskate 1989 II lisämenoarvio 58 610 000
 23 950 000 markalla ja on 58 610 000 mk. 1989 menoarvio 34 660 000

04. Posti- ja telelaitos

01. Postitoimen tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
 49 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	49 000 000
1989 tuloarvio	3 997 200 000
1988 tilinpäätös	3 840 777 067
1987 ”	3 488 546 775

Kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa posti- ja telelaitoksen käyttötalouden rahoituskatteen on merkitty 2 061 487 000 mk. Kun käyttötuloihin nyt arvioidaan kertyvän lisäystä 124 000 000 mk ja käyttömenoihin pääluokan 31 kohdalla myönnetään lisäystä 143 000 000 mk, vähenee käyttötalouden rahoituskate 19 000 000 mk ja on 2 042 487 000 mk.

02. Teletoimen tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
 75 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	75 000 000
1989 tuloarvio	4 018 000 000
1988 tilinpäätös	3 857 176 539
1987 ”	3 425 368 617

1989 II lisämenoarvio	2 042 487 000
1989 tuloarvio	2 061 487 000
1988 tilinpäätös	2 090 618 782
1987 ”	1 945 904 591

05. Posti- ja telelaitoksen konepajat

02. Turun Asennuspajan tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä
 15 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	15 000 000
1989 tuloarvio	58 000 000
1988 tilinpäätös	57 910 452
1987 ”	37 521 990

Kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa posti- ja telelaitoksen konepajojen käyttötalouden rahoituskatteeksi on merkitty 3 700 000 mk. Kun

käyttötuloihin nyt arvioidaan kertyvän lisäystä 15 000 000 mk ja käyttömenoihin pääluokan 31 kohdalla myönnetään lisäystä 15 000 000 mk, jää käyttötalouden rahoituskate ennalleen ja on 3 700 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	3 700 000
1989 tuloarvio	3 700 000
1988 tilinpäätös	2 800 000
1987 tilinpäätös, lisärahoitustarve	107 496

Osasto 15

LAINAT

02. Valtion lainanotto

01. <i>Nettolainanotto</i>	1989 II lisämenoarvio	—2 440 000 000
Momentin 36.06.90 perusteluihin viitaten	1989 tuloarvio	2 440 000 000
momentin tuloarviota vähennetään	1988 tilinpäätös.....	882 191 770
2 440 000 000 markalla.	1987 ” (bruttolainan-	
<i>Selvitysosa:</i> Valtion uusista lainoista saata-	otto)	17 485 081 747
vien tulojen arvioidaan jäävän valtionvelan		
kuoletuksia pienemmiksi.		

MENOT

Pääluokka 21

TASAVALLAN PRESIDENTTI

02. Tasavallan Presidentin kanslia

70. <i>Kaluston hankinta</i> (siirtomääräraha)	1989 II lisämenoarvio	410 000
Momentille myönnetään 410 000 mk. Määrärahaa saa käyttää Mäntyniemen taidehankinnoista aiheutuvien menojen maksamiseen.	1988 tilinpäätös	1 250 000
	1987 ”	650 000

Pääluokka 23

VALTIONEUVOSTO

01. Valtioneuvosto

20. <i>Matkat</i> (arviomääräraha)	1989 II lisämenoarvio	500 000
	1989 menoarvio	900 000
Momentille myönnetään lisäystä 500 000 mk.	1988 tilinpäätös	1 240 492
	1987 ”	770 562

02. Valtioneuvoston kanslia

29. <i>Muut kulutusmenot</i>	1989 II lisämenoarvio	950 000
	1989 menoarvio	8 200 000
Momentille myönnetään lisäystä 950 000 mk.	1988 tilinpäätös	3 832 265
	1987 ”	3 144 572

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

20. Matkat ja muutot (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta saa käyttää enintään 270 000 mk kotimaan matkamenojen maksamiseen. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

1989 menoarvio	35 030 000
1988 tilinpäätös	28 226 337
1987 ”	25 589 605

29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 250 000 mk. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta saa käyttää enintään 9 200 000 mk käyttövaroihin.

Selvitysosa: Käyttövarojen lisäystarve aiheutuu valtio- ja ministerivierailujen poikkeuksellisesta lisääntymisestä.

1989 II lisämenoarvio	1 250 000
1989 menoarvio	90 560 000
1988 tilinpäätös	73 796 421
1987 ”	67 791 563

74. Talonrakennukset (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös valtiolle vuokrattujen tilojen korjaus- ja muutostöiden maksamiseen. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

1989 menoarvio	18 600 000
1988 tilinpäätös	9 600 000
1987 ”	20 000 000

87. Kiinteistöjen ja huoneistojen hankkiminen (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 36 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisäystarve aiheutuu lähinnä Brysselin edustustojen toimitilahankinnasta.

1989 II lisämenoarvio	36 000 000
1989 menoarvio	36 400 000
1988 tilinpäätös	42 000 000
1987 ”	52 820 000

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

Selvitysosa: Kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa varauduttiin siihen, että kehitysyhteistyömäärärahat ja sitoumusvaltuudet vastaavat 0,7 prosentin bruttokansantuoteosuutta. Kehitysaputavoitteen saavuttamiseksi ja 225 milj. markan sitoumusvaltuuden toteuttamiseksi kehitysyhteistyömäärärahoihin ehdotetaan lisäystä 215 milj. mk. Lisäksi kehitysapuun luettavat hallinto- ja eräät muiden hallinnonalojen menot nousevat 10 milj. mk suuremmiksi kuin vuoden 1989 tulo- ja menoarvioesitystä laadittaessa arvioitiin.

66. Kansainvälisten järjestöjen kautta ohjattava kehitysapu (siirtomääräraha)

Momentilta vähennetään 3 225 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	—3 225 000
1989 menoarvio	1 013 500 000
1988 tilinpäätös	825 986 562
1987 ”	722 000 000

67. Kahdenvälinen lahjamuotoinen kehitysapu (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 215 000 000 mk.

Selvitysosa: Momentin määräraha on muutettu siirtomäärärahaksi.

1989 II lisämenoarvio	215 000 000
1989 menoarvio	1 092 800 000
1988 tilinpäätös	985 000 000
1987 ”	882 500 000

68. *Kehitysluotot, korkotuki ja vientitakuukorvaukset* (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että korkotukea saadaan suorittaa vuosina 1987—1990 myönnettyille luotoille siltä ajalta, jolta korko ulkoasiainministeriön hyväksymien luotoehtojuen mukaan on maksettava. Lisäksi momentin perustelujen toisen kappaleen ensimmäinen virke muutetaan seuraavaksi. Vuonna 1989 saa tehdä uusia kehitysluottoja ja vientitakuukorvauksia koskevia sopimuksia siten,

että niistä ja vastaavista aiemmista toimenpiteistä ja valtuuksin rajatulle suunnitelmakaudelle ajoittuvista korkotukimenoista aiheutuu valtiolle menoja enintään 50 000 000 mk vuonna 1990, 40 000 000 mk vuonna 1991 ja 270 000 000 mk vuonna 1992. Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisäystä.

1989 menoarvio	305 000 000
1988 tilinpäätös	287 998 433
1987 ”	145 000 000

40. Teollinen kehitysyhteistyö

50. *Valtionapu Teollisen Kehitysyhteistyön Rahasto Oy:lle* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 225 000 mk, jota saa käyttää Teollisen Kehitysyhteistyön Rahasto Oy:n osakesijoitusten arvonalennemisen korvaamiseksi.

1989 II lisämenoarvio	3 225 000
1989 menoarvio	22 000 000
1988 tilinpäätös	15 334 542
1987 ”	9 760 690

99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot

22. *Suomalaisten valvontajoukkojen ylläpitomenot* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 105 525 000 mk.

Selvitysosa: Suomi on asettanut YK:n käyttöön valvontajoukkoja Lähi-Itään, Namibiaan ja osaston Kyprokselle. Lähi-Idässä Golanilla palvelevan suomalaisen valvontajoukon miesvahvuus on 411 henkilöä, Libanonissa palvelevan valvontajoukon vahvuus on 543 henkilöä ja Namibiassa palvelevan valvontajoukon vahvuus on 875 henkilöä. Kyproksella palvelevan osaston vahvuus on 7 henkilöä. Määrärahalla voidaan rahoittaa Lähi-Idässä palvelevien suomalaisten valvontajoukkojen ja osaston vuoden 1990 alkupuoliskon ylläpitomenot sekä Namibiassa palvelevan suomalaisen valvontajoukon ylläpitomenot vuoden 1990 alusta huhtikuun loppuun. Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon se, että Namibiassa palvelevan valvontajoukon toimikausi päättyisi vuoden 1990 maaliskuun lopussa ja ylläpitomenoja jouduttaisiin rahoittamaan vielä siirtymäkaudella huhtikuussa.

1989 II lisämenoarvio	105 525 000
1989 I lisämenoarvio	152 400 000
1988 tilinpäätös	124 474 000
1987 ”	113 119 000

66. *Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 8 120 000 mk, jota saa käyttää myös Suomen maksu- osuuksien maksamiseen Euroopan neuvostolle.

1989 II lisämenoarvio	8 120 000
1989 menoarvio	96 350 000
1988 tilinpäätös	84 917 219
1987 ”	85 909 369

69. *Katastrofiapu* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään 10 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää Armeniaan rakennettavan terveyskeskuksen rakentamismenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Suomalaisten rahoitustuella on tarkoitus rakentaa Spitakin kaupunkiin Armeniaan 10—15 lääkärin terveyskeskus, joka palvelisi 20 000—25 000 ihmistä. Terveyskeskuk-

nessa olisi laboratorio- ja röntgenosasto sekä kuntoutusosasto. Terveyskeskuksen kustannus-

ten arvioidaan olevan n. 15 milj. mk. Kansalaisjärjestöt rahoittavat tästä n. 5 milj. mk.

1989 II lisämenoarvio 10 000 000

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Oikeusministeriö

29. Muut kulutusmenot	1989 II lisämenoarvio	1 600 000
	1989 menoarvio	12 860 000
Momentille myönnetään lisäystä 1 600 000 mk.	1988 tilinpäätös	10 921 989
	1987 ”	9 439 073

25. Läänioikeudet

29. Muut kulutusmenot	1989 II lisämenoarvio	600 000
Momentille myönnetään lisäystä 600 000 mk.	1989 menoarvio	1 000 000

30. Alioikeudet

01. Palkkaukset (arviomääräraha)	1989 II lisämenoarvio	23 900 000
	1989 menoarvio	238 037 000
Momentille myönnetään lisäystä 23 900 000 mk.	1988 tilinpäätös	234 301 241
	1987 ”	203 733 079

45. Eräät oikeudenhoitomenot

30. Valtionapu yleisestä oikeusaputoiminnasta aiheutuviin menoihin (arviomääräraha)	1989 II lisämenoarvio	1 300 000
	1989 menoarvio	10 000 000
Momentille myönnetään lisäystä 1 300 000 mk.	1988 tilinpäätös	32 248 314
	1987 ”	31 061 372

50. Vankeinhoitolaitos

01. Palkkaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 11 332 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	11 332 000
1989 menoarvio	311 696 000
1988 tilinpäätös	293 433 666
1987 ”	260 320 326

51. Valtionapu muun kriminaalihuoltotyön suorittamiseen

Momentille myönnetään lisäystä 1 670 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	1 670 000
1989 menoarvio	15 190 000
1988 tilinpäätös	14 935 000
1987 ”	10 641 000

74. Uudisrakennukset ja peruskorjaukset (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 5 000 000 mk, jota saa käyttää Keravan nuorisovankilan päärakennuksen ja selliosaston perusparannustöistä aiheutuvien menojen maksamiseen. Hankkeen kustannusarvio on 13 000 000 mk, hyötyala 2 460 m² eli 5 284 mk/m².

Selvitysosa: Määräraha on tarkoitettu Keravan nuorisovankilan 40-paikkaisen itäselliosaston peruskorjaustöiden loppuunsaattamiseen. Perusparannustöitä varten on aikaisemmin myönnetty 7 500 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	5 000 000
1989 menoarvio	56 600 000
1988 tilinpäätös	49 400 000
1987 ”	32 450 000

87. Kiinteistöjen hankkiminen (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että hankkeen tarkistettu kustannusarvio on 59 000 000 mk ja hyötyala 5 475 m². Momentille ei tämän johdosta myönnetä määrärahaa.

Selvitysosa: Momentin numerotunnus on muutettu. Vuoden 1987 tulo- ja menoarviossa on annettu valtuudet valtion ja Keravan kaupungin välillä tehtäväksi sopimukseksi kaupungin rakennettavaksi tulevan vankeinhoidon koulutuskeskuksen toimitilojen lunastamiseksi valtiolle. Valtuuksia on tarkistettu vuoden 1988 ensimmäisessä lisämenoarviossa.

1989 II lisämenoarvio	—
1987 tilinpäätös	5 750 000

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Sisäasiainministeriö

01. Palkkaukset (arviomääräraha)

Tilapäisten virkamiesten palkkauksiin myönnetty määrärahaa saa käyttää yhden henkilön palkkaamiseksi 1.12.1989 lukien kehittämistehdäviä varten edellyttäen, että peruspalkkaisten virkamiesten palkkauksiin myönnettyä määrärahaa jää käyttämättä lakkauttamalla yksi virka samasta ajankohdasta lukien tarkastustehdävistä ja että momentilla 26.75.01 vähennetään yksi tehtävä. Ao. henkilö palkataan

31.12.1991 asti. Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisäystä.

1989 menoarvio	36 191 000
1988 tilinpäätös	33 198 953
1987 ”	28 665 691

29. Muut kulutusmenot

Momentille myönnetään lisäystä 830 000 mk.

Selvitysosa: Lisäyksestä 680 000 mk aiheutuu ulkomaalaiskeskuksen muutosta, 50 000 mk ulkomaalaiskeskuksen matkoista ja 100 000 mk painatusmenoista.

1989 II lisämenoarvio	830 000
1989 menoarvio	4 860 000
1988 tilinpäätös	3 111 163
1987 ”	3 655 619

70. *Kaluston hankinta* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään lisäystä 4 500 000 mk.

Selvitysosa: Momentin määräraha on muutettu kaksivuotiseksi siirtomäärärahaksi.

Lisäys aiheutuu ulkomaalaiskeskuksen valtion toimistojärjestelmiin yhteensopivan atk-järjestelmän uusimisesta.

1989 II lisämenoarvio	4 500 000
1989 menoarvio	700 000
1988 tilinpäätös	500 000
1987 ”	250 000

05. Lääninhallitukset

01. Palkkaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 8 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	8 000 000
1989 menoarvio	281 487 000
1988 tilinpäätös	269 264 153
1987 ”	235 364 584

29. Muut kulutusmenot

Momentille myönnetään lisäystä 500 000 mk, jota saa käyttää läänin neuvottelukuntien toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

1989 II lisämenoarvio	500 000
1989 menoarvio	27 600 000
1988 tilinpäätös	23 428 580
1987 ”	21 796 281

07. Rekisteritoimistot

01. Palkkaukset (arviomääräraha)

Peruspalkkaisten virkamiesten palkkauksiin myönnettyä määrärahaa saa käyttää kahden viran perustamiseksi 1.12.1989 lukien toimisto-tehtäviin.

Selvitysosa: Henkilöstön määrän lisäys aiheutuu siirrosta momentilta 26.75.01.

1989 menoarvio	56 198 000
1988 tilinpäätös	52 188 808
1987 ”	46 567 460

29. Muut kulutusmenot

Momentille myönnetään lisäystä 610 000 mk.

Selvitysosa: Lisäyksestä on tarkoitettu 110 000 mk kaupparekisteriasioiden koulutusmatkoihin ja 500 000 mk rakennusten käyttömenoihin.

1989 II lisämenoarvio	610 000
1989 menoarvio	10 980 000
1988 tilinpäätös	10 324 615
1987 ”	9 074 070

75. Poliisitoimi

01. Palkkaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 15 500 000 mk.

Peruspalkkaisten virkamiesten palkkauksista jää käyttämättä määrärahaa kahden viran lakkauttamisen johdosta 1.12.1989 lukien toimistotehtävistä. Vastaavasti momentilla 26.07.01 perustetaan kaksi virkaa.

Momentin 26.01.01 perusteluihin viitaten työsuhteisten henkilöiden palkkauksiin myönnettyä määrärahaa jää käyttämättä yhden henkilön palkkana 1.12.1989 lukien siivoustehtävistä.

Selvitysosa: Määrärahan lisäyksessä on otettu huomioon tieliikenteen valvonnan tehostamisesta johtuvat menot.

1989 II lisämenoarvio	15 500 000
1989 menoarvio	1 558 778 000
1988 tilinpäätös	1 485 107 433
1987 ”	1 334 194 434

21. Oppilaiden huolto

Momentilta vähennetään 500 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	— 500 000
1989 menoarvio	9 261 000
1988 tilinpäätös	7 596 849
1987 ”	6 335 429

29. Muut kulutusmenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 5 810 000 mk.

Selvitysosa: Lisäyksestä on tarkoitettu 350 000 mk kulunkikorvauksiin ja terveydenhoitomenoihin sekä 5 460 000 mk passiasiakirjojen valmistamiseen.

1989 II lisämenoarvio	5 810 000
1989 menoarvio	87 350 000
1988 tilinpäätös	84 680 224
1987 ”	71 814 751

70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 000 000 mk, jota saa käyttää liikenteen valvontavälineiden hankinnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

1989 II lisämenoarvio	3 000 000
1989 menoarvio	28 750 000
1988 tilinpäätös	32 780 000
1987 ”	25 760 000

74. Eräät rakennustyöt (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja tarkistetaan siten, että poliisikoulun (Tampere) asunnot toteutetaan useassa vaiheessa, joista ensimmäisenä toteutettavan osan hyötyala on 1 220 m² ja kustannusarvio 10 370 000 mk eli 8 500 mk/m². Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä. Myöhemmin toteutettavien osien kustannusarvio on 25 630 000 mk.

Selvitysosa: Kustannusarvio vastaa vuoden 1990 tulo- ja menoarvioesityksen kustannustasoa. Asuntojen ensimmäisenä toteutettavaan osaan sisältyvät myös myöhempiä osia palvelevat yhteistilat niihin kuuluvine laitteineen.

1989 menoarvio	2 100 000
1988 tilinpäätös	3 100 000
1987 ”	6 850 000

80. Pelastushallinto

21. Eräät pelastushallinnon menot (arvio-määräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 2 200 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	2 200 000
1989 menoarvio	2 580 000
1988 tilinpäätös	3 454 569
1987 ”	2 439 122

32. Valtionosuus kunnan muun palo- ja pelastustoimen käyttökustannuksiin (arvio-määräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että valtionosuuteen oikeuttaviksi hankinnoiksi saadaan vuonna 1989 hyväksyä määrä, johon suoritettava valtionosuus on enintään 17 000 000 mk. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

1989 menoarvio	77 240 000
1988 tilinpäätös	238 120 000
1987 ”	186 519 000

87. *Kiinteistöjen hankkiminen* (siirtomääräraha)

Vuoden 1986 toisessa lisämenoarviossa on annettu valtuudet valtion ja Kuopion kaupungin välillä tehtäväksi esisopimukseksi kaupungin rakennettavaksi tulevan pelastusalan uuden koulutusyksikön toimitilojen lunastamiseksi valtiolle. Hankkeen tarkistettu hyötypinta-ala

on 11 640 m² sekä tarkistettu kustannusarvio 102 300 000 mk. Momentille ei tämän johdosta myönnetä määrärahaa.

Selvitysosa: Momentin numerotunnus on muutettu. Valtion pelastuskoulu aloittaa toimintansa vuoden 1992 alussa.

1989 II lisämenoarvio	—
1988 tilinpäätös	—

90. Rajavartiolaitos

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 13 950 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	13 950 000
1989 menoarvio	449 404 000
1988 tilinpäätös	440 760 514
1987 ”	395 999 887

70. *Kaluston hankinta* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 050 000 mk, jota saa käyttää Super Puma -helikopterin vaurion korjaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

1989 II lisämenoarvio	1 050 000
1989 menoarvio	79 900 000
1988 tilinpäätös	88 599 595
1987 ”	118 066 000

77. *Satamat ja muut rakenteet* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 600 000 mk. Lisäyksestä käytetään 1 100 000 mk Latorkarin sataman korjauksesta ja 500 000 mk Storkklubbenin makeanvedenkehittimen hankinnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

1989 II lisämenoarvio	1 600 000
1989 menoarvio	5 000 000
1988 tilinpäätös	5 250 000
1987 ”	6 699 831

97. Avustukset kunnille

32. *Kuntien yhdistymisavustukset*

Momentille myönnetään lisäystä 142 000 mk.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu arvioitua suuremman yhdistymisavustuksen myöntämisestä Lappeenrannan kaupungille.

1989 II lisämenoarvio	142 000
1989 menoarvio	3 000 000
1988 tilinpäätös	—

33. *Kuntien verotulojen täydennys* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 37 277 000 mk.

Selvitysosa: Lisäys johtuu kuntien veroäyri-määrien hajonnan ennakoitua suuremmasta kasvusta.

1989 II lisämenoarvio	37 277 000
1989 menoarvio	345 000 000

98. Läänien kehittäminen

43. <i>Läänien kehittämistä</i> (siirtomääräraha)	dun vaihtoehtoisten keskusten kehittämishojel-
ha)	mien valmistelusta.
Momentille myönnetään lisäystä 500 000	1989 II lisämenoarvio 500 000
mk.	1989 menoarvio 86 000 000
<i>Selvitysosa:</i> Lisäys aiheutuu ”Vaihtoehtoja	1988 tilinpäätös 79 993 151
on” -tiedotuskampanjasta ja pääkaupunkiseu-	1987 ” 113 000 000

99. Sisäasiainministeriön hallinnonalan muut menot

29. <i>Muut kulutusmenot</i> (arviomääräraha)	1989 II lisämenoarvio 100 000
	1989 menoarvio 1 800 000
Momentille myönnetään lisäystä 100 000	1988 tilinpäätös 306 489
mk.	1987 ” 232 915

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Puolustusministeriö

29. <i>Muut kulutusmenot</i>	puolustusministeriön kansainvälisten vierailu-
	jen poikkeuksellisesta lisääntymisestä.
Momentille myönnetään lisäystä 190 000	1989 II lisämenoarvio 190 000
mk. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan	1989 menoarvio 5 459 000
siten, että määrärahasta saa käyttää enintään	1988 tilinpäätös 3 477 598
1 695 000 mk käyttövaroihin.	1987 ” 2 892 870
<i>Selvitysosa:</i> Käyttövarojen lisätarve aiheutuu	

12. Puolustusvoimien palkkaus- ja muut menot

29. <i>Muut kulutusmenot</i>	tuksen lisääntyminen ovat lisänneet momentin
	rahoitustarvetta.
Momentille myönnetään lisäystä 7 600 000	1989 II lisämenoarvio 7 600 000
mk.	1989 menoarvio 122 500 000
<i>Selvitysosa:</i> Päivärahan korottaminen, toi-	1988 tilinpäätös 97 449 940
miupseerioppilaiden kurssipäivärahan maksa-	1987 ” 88 731 158
tustarve sekä toimiupseeri- ja esiupseerikoulu-	

14. Asevelvollisten ylläpitomenot

21. <i>Muonitus</i> (arviomääräraha)	naudanlihaa. Määräraha kattaa poronlihan ja naudanlihan hinnan välisen erotuksen.
Momentille myönnetään lisäystä 1 200 000 mk.	
<i>Selvitysosa:</i> Tavoitteena on hankkia puolustusvoimille 100 tonnia poronlihaa, jolla korvataan muonitustoiminnassa vastaava määrä	
	1989 II lisämenoarvio 1 200 000
	1989 menoarvio 202 550 000
	1988 tilinpäätös 198 818 412
	1987 ” 197 862 492

25. Puolustusmateriaalin hankinta- ja käyttömenot

24. <i>Varustuksen käyttö ja kunnossapito</i> (siirtomääräraha)	kaluston huolto- ja korjaustoiminnassa ilmenneiden puutteiden poistamiseksi.
Momentille myönnetään lisäystä 20 000 000 mk.	
<i>Selvitysosa:</i> Momentilla tarvitaan lisärahoitusta ilmavoimien koulutuslentotoiminnassa ja	
	1989 II lisämenoarvio 20 000 000
	1989 menoarvio 1 079 160 000
	1988 tilinpäätös 1 019 100 000
	1987 ” 957 000 000

30. Kansainvälinen rauhanturvaamistyö

22. <i>Suomalaisten valvontajoukkojen hallinto- ja varustamismenot</i> (siirtomääräraha)	
Momentille myönnetään lisäystä 27 450 000 mk.	
	1989 II lisämenoarvio 27 450 000
	1989 I lisämenoarvio 74 920 000
	1988 tilinpäätös 31 660 000
	1987 ” 44 000 000

99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut menot

90. <i>Kurssivaihtelut</i> (arviomääräraha)	malaisten valvontajoukkojen kustannusten laskutuksessa.
Momentille myönnetään lisäystä 1 145 000 mk.	
<i>Selvitysosa:</i> Lisäys aiheutuu valuuttakurssien alenemisesta johtuvista kurssitappioista suo-	
	1989 II lisämenoarvio 1 145 000
	1989 menoarvio 50 000
	1988 tilinpäätös 3 354 530
	1987 ” 1 387 437

Pääluokka 28
VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

05. Valtiokonttori

26. *Joustavan eläkekäjäjärjestelmän käytönotto* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisäys johtuu joustavan eläkekäjäjärjestelmän lisääntyneistä käyttö- ja ylläpitokustannuksista.

1989 II lisämenoarvio	3 000 000
1989 menoarvio	1 700 000
1988 tilinpäätös	300 000

29. *Muut kulutusmenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 500 000 mk. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös osastokoneen hankinnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu vuoden 1990 alusta voimaan tulevasta asunto-olojen kehittämisrahastosta.

1989 II lisämenoarvio	500 000
1989 menoarvio	36 140 000
1988 tilinpäätös	30 529 592
1987 ”	25 393 672

07. Eläkkeet

06. *Ylimääräiset eläkkeet* (arviomääräraha)
Momentilta vähennetään 5 000 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu vanhan ylimääräisten eläkkeiden kannan odotettua nopeammasta pienenemisestä.

1989 II lisämenoarvio	—5 000 000
1989 menoarvio	90 500 000
1988 tilinpäätös	72 597 683
1987 ”	68 731 187

18. Verohallinto

29. *Muut kulutusmenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 7 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	7 000 000
1989 menoarvio	260 000 000
1988 tilinpäätös	227 115 247
1987 ”	211 284 020

70. *Kaluston hankinta* (siirtomääräraha)

Vuonna 1989 saa tehdä lääninverovirastojen atk-tulostuslaitteiden hankkimiseksi tilaussopimuksia siten, että niistä aiheutuu valtiolle menoja vuonna 1990 enintään 9 000 000 mk. Momentille ei tämän johdosta ehdoteta lisäystä.

1989 menoarvio	50 000 000
1988 tilinpäätös	30 750 000
1987 ”	21 600 000

40. Tullilaitos

74. Talonrakennukset (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuoden 1987 tulo- ja menoarviossa pienekköihin uudisrakennus- ja peruskorjaustoihin myönnetystä määrärahasta saadaan käyttää 514 635 mk E4-tien vartiiorakennuksen laajen-

nustyön menojen maksamiseen. Työn kustannusarvio ei muutu. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

1989 menoarvio	7 600 000
1988 tilinpäätös	7 825 000
1987 ”	9 200 000

50. Suomen rahapaja

70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 850 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	850 000
1989 menoarvio	640 000
1988 tilinpäätös	9 000 000
1987 ”	9 000 000

52. Tilastokeskus

29. Muut kulutusmenot

Momentille myönnetään lisäystä 2 365 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	2 365 000
1989 menoarvio	27 247 000
1988 tilinpäätös	24 380 895
1987 ”	23 160 401

54. Pankkitarkastusvirasto

Selvitysosa: Pankkitarkastusviraston organisaatiota on tarpeen kehittää vastaamaan muutuneita ja lisääntyneitä tehtäviä. Tämän vuoksi tullaan pankkitarkastusvirastoa koskeva asetus uudistamaan lisämenoarvion yhteydessä. Hallinnon uudistamisen tavoitteena on erityisesti luoda edellytykset tehokkaalle arvopaperimarkkinoiden valvonnalle, mutta myös toiminnan suunnittelulle ja menetelmien kehittämislle. Tähän pyritään muun ohella perustamalla virastoon uusi arvopaperimarkkinaosasto sekä panostamalla valvonnassa tarvittaviin tietojärjestelmiin ja -laitteisiin. Lisäksi viraston päätöksentekomenettelyä yksinkertaistetaan muuttamalla virasto ns. päällikkövirastoksi.

01. Palkkaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 38 000 mk.

Luvun selvitysosan perusteluihin viitaten sopimuspalkkainen osastopäällikön virka (S 28) perustetaan 1.11.1989 lukien arvopaperimarkkinaosastoon.

1989 II lisämenoarvio	38 000
1989 menoarvio	7 661 000
1988 tilinpäätös	5 890 751
1987 ”	4 741 334

29. Muut kulutusmenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 650 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	650 000
1989 menoarvio	3 868 000
1988 tilinpäätös	2 126 625
1987 ”	1 826 097

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu 1.8.1989 voimaan tulleen arvopaperimarkkinalain valvonnan edellyttämistä tietojärjestelmän hankkeista.

70. Kaluston hankinta

Momentille myönnetään lisäystä 1 200 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	1 200 000
1989 menoarvio	200 000
1988 tilinpäätös	199 037
1987 ”	401 905

60. Rakennushallinto

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään lisäystä 9 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	9 000 000
1989 menoarvio	364 310 000
1988 tilinpäätös	345 419 023
1987 ”	305 181 133

64. Eräät valtion kiinteistömenot

13. *Korjaus ja kunnossapito* (siirtomääräraha)
Momentille myönnetään lisäystä 5 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	5 000 000
1989 menoarvio	128 000 000
1988 tilinpäätös	124 000 000
1987 ”	113 000 000

80. Hallinnon uudistaminen ja eräät henkilöstöhallinnon tukitoimet

20. *Kehittämisen ja koulutustoiminta* (siirtomääräraha)
Momentille myönnetään lisäystä 2 500 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	2 500 000
1989 menoarvio	9 700 000
1988 tilinpäätös	9 200 000
1987 ”	6 000 000

Pääluokka 29

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Opetusministeriö

29. *Muut kulutusmenot*
Momentille myönnetään lisäystä 1 400 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	1 400 000
1989 menoarvio	9 900 000
1988 tilinpäätös	4 631 935
1987 ”	5 164 063

10. Korkeakoulut

28. <i>Maksullinen palvelutoiminta</i> (arviomääräraha)	1989 II lisämenoarvio	100 000 000
	1989 menoarvio	330 300 000
Momentille myönnetään lisäystä 100 000 000 mk.	1988 tilinpäätös	378 974 202
	1987 ”	286 852 484

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu korkeakoulujen maksullisen palvelutoiminnan laajentumisesta.

12. Kuvataideakatemia

29. <i>Muut kulutusmenot</i>	1989 II lisämenoarvio	380 000
Momentille myönnetään lisäystä 380 000 mk.	1989 menoarvio	2 250 000
	1988 tilinpäätös	2 147 107
	1987 ”	1 231 688

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu lisätilojen vuokramenoista.

39. Valtion opintotukikeskus

55. <i>Opintoraha</i> (arviomääräraha)	56. <i>Aikuisopintoraha</i>
Momentilta vähennetään 30 000 000 mk.	Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 mk.
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu arvioitua pienemmästä saajamäärästä.	<i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu aikuisopintorahan saajamäärän kasvusta.
1989 II lisämenoarvio	1989 II lisämenoarvio
1989 menoarvio	1989 menoarvio
1988 tilinpäätös	1988 tilinpäätös
1987 ”	1987 ”

42. Eräät valtion oppilaitokset

29. <i>Muut kulutusmenot</i>	1989 II lisämenoarvio	— 110 000
Momentilta vähennetään 110 000 mk.	1989 menoarvio	6 000 000
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu siirrosta momentille 29.42.70.	1988 tilinpäätös	5 227 288
	1987 ”	4 964 028

70. *Kaluston hankinta* (siirtomääräraha)
Momentille myönnetään lisäystä 110 000 mk.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu määrärahan siirrosta momentilta 29.42.29.

1989 II lisämenoarvio	110 000
1989 menoarvio	500 000
1988 tilinpäätös	700 000
1987 ”	800 000

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään 2 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää Helsingin ranskalais-suomalaisen koulun pysyvien tilojen hankkimista koskevien selvitys- ja suunnittelumenojen maksamiseen.

1989 II lisämenoarvio	2 000 000
-----------------------------	-----------

43. Lukiot

30. *Valtionosuus lukioiden käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 9 600 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu palvelussuhteen ehtojen ennakoitua suurem-

mista tarkistuksista ja ennakoitua suuremmista osasuorituksista.

1989 II lisämenoarvio	9 600 000
1989 menoarvio	1 142 000 000
1988 tilinpäätös	1 098 628 932
1987 ”	986 580 994

46. Peruskoulut

30. *Valtionosuus peruskoulujen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 263 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu palvelussuhteen ehtojen ennakoitua suuremmista tarkistuksista, koulunkäyntiavustajien

määrän lisääntymisestä, oppilaskohtaisen käytömenon ennakoitua korkeammasta tasosta ja ennakoitua suuremmista osasuorituksista.

1989 II lisämenoarvio	263 000 000
1989 menoarvio	6 878 000 000
1988 tilinpäätös	6 544 789 191
1987 ”	5 997 745 004

51. Lastentarhanopettajaopistot

29. *Muut kulutusmenot*

Momentille myönnetään lisäystä 1 800 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ennakoitua suuremmista opintososiaalisista eduista.

1989 II lisämenoarvio	1 800 000
1989 menoarvio	4 300 000
1988 tilinpäätös	2 201 248
1987 ”	1 749 788

56. Kirjastotoimi

30. *Valtionosuus ja -avustus kirjastojen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 42 100 000 mk. Lisäyksestä saa käyttää enintään 100 000 mk avustuksen maksamiseen kunnille yhteis-pohjoismaiseen kirjastotoimintaan.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu asukaskohtaisen käyttömenon ennakoitua kor-

keammasta tasosta ja ennakoitua suuremmista osasuorituksista sekä syksyllä käyttöönotettavan Utsjoen ja Karasjoen kuntien yhteisen kirjastoauton käyttökustannuksista.

1989 II lisämenoarvio	42 100 000
1989 menoarvio	523 000 000
1988 tilinpäätös	516 289 593
1987 ”	470 386 271

57. Yhteiskunnallinen sivistystyö

30. *Valtionosuus ja -avustus kansalais- ja työväenopistojen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 22 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ennakoitua suuremmista osasuorituksista.

1989 II lisämenoarvio	22 000 000
1989 menoarvio	336 400 000
1988 tilinpäätös	316 268 726
1987 ”	286 845 939

50. *Valtionapu kansanopistojen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 17 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ennakoitua suuremmista loppusuorituksista ja uusien vuokra-arvotilojen pääomakorvauksiin, ensikertaiseen kalustamiseen ja kunnossapi-

toon myönnettävistä valtionavusta sekä uuden kansanopiston valtionavusta.

1989 II lisämenoarvio	17 000 000
1989 menoarvio	224 069 000
1988 tilinpäätös	206 023 379
1987 ”	186 103 048

55. *Valtionapu opintokeskusten käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 4 600 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu palvelussuhteen ehtojen ennakoitua suuremmista tarkistuksista ja ennakoitua suuremmista loppusuorituksista.

1989 II lisämenoarvio	4 600 000
1989 menoarvio	57 100 000
1988 tilinpäätös	55 579 671
1987 ”	53 669 668

58. Näkövammaisten kirjasto

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 482 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu lainaustoiminnassa ja oppikirjatuotannossa tarvittavien ruuhka-apulaisten palkkauksista.

1989 II lisämenoarvio	482 000
1989 menoarvio	5 296 000
1988 tilinpäätös	5 364 835
1987 ”	4 716 535

60. Valtion ammatilliset oppilaitokset

21. *Oppilashuolto* (arviomääräraha)
Momentilta vähennetään 10 000 000 mk.
Selvitysosa: Vähennys aiheutuu opintososi-
aalaisia etuja saavien opiskelijoiden arvioitua
pienemmästä määrästä.

1989 II lisämenoarvio	—10 000 000
1989 menoarvio	193 000 000
1988 tilinpäätös	158 746 617
1987 ”	147 994 257

28. *Maksullinen palvelutoiminta* (arviomää-
räraha)
Momentille myönnetään lisäystä 11 600 000
mk.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu maksullisen pal-
velutoiminnan laajentumisesta.

1989 II lisämenoarvio	11 600 000
1989 menoarvio	58 450 000
1988 tilinpäätös	38 899 643
1987 ”	28 910 908

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että
Helsingin teknillisen oppilaitoksen ”uusi ke-
mia” -rakennuksen peruskorjauksen hyötyala
on 2 410 m² ja kustannusarvio 17 900 000 mk,
jolloin yksikkökustannukset ovat 7 427 mk/
m². Momentille ei tämän johdosta myönnetä
lisäystä.

Selvitysosa: Kustannusarvio perustuu luon-
nossuunnitelmiin ja vastaa vuoden 1990 tulo-
ja menoarvioesityksen kustannustasoa.

1989 menoarvio	169 730 000
1988 tilinpäätös	128 905 000
1987 ”	127 650 000

65. Kunnalliset ammatilliset oppilaitokset

30. *Valtionosuus käyttökustannuksiin* (ar-
viomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 44 500 000
mk. Kuvataideoppilaitoksille siirretään kaksi
virkaa momentilta 29.67.50. Valtionosuuden
piirissä on kuvataideoppilaitoksissa kuusi vir-
kaa sekä käsi- ja taideteollisuusoppilaitoksissa
300 virkaa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta aiheu-
tuu 44 000 000 mk menojen ennakoitua suu-
remmasta kasvusta ja 500 000 mk yhden yksi-

tyisen kuvataideoppilaitoksen kunnallistami-
sesta siirtona momentilta 29.67.50. Lisämäärä-
raha kohdistuu muiden menojen valtionosuu-
teen, mistä 38 500 000 mk valtionosuuden en-
nakoiden maksamiseen ja 6 000 000 mk vuo-
den 1988 osasuoritusten maksamiseen.

1989 II lisämenoarvio	44 500 000
1989 menoarvio	1 680 500 000
1988 tilinpäätös	1 537 426 542
1987 ”	1 338 160 623

67. Yksityiset ammatilliset oppilaitokset

Selvitysosa: Tarkoituksena on peruuttaa yh-
den yksityisen maatalousoppilaitoksen ylläpitä-
misluola 1.10.1989 lukien.

50. *Valtionavustus käyttökustannuksiin* (ar-
viomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 15 800 000
mk.

Käsi- ja taideteollisuusoppilaitoksista vähen-
netään kaksi tointa siirtona momentille
29.65.30.

Yhden yksityisen maatalousoppilaitoksen
lakkauttamisen johdosta vähennetään maata-
lousoppilaitoksista kaksi tointa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve
16 600 000 mk aiheutuu toiminnan ennakoitua
suuremmasta kasvusta ja 300 000 markan vä-

hennys luvun selvitysosan perusteluihin viitaten yhden oppilaitoksen lakkauttamisesta. Yhden kuvataideoppilaitoksen kunnallistamisesta aiheutuu vähennystä 500 000 mk siirtona momentille 29.65.30.

1989 II lisämenoarvio	15 800 000
1989 menoarvio	160 700 000
1988 tilinpäätös	145 069 315
1987 ”	127 287 270

51. Valtionapu invalidien ammatillisille oppilaitoksille (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1989 saa hyväksyä invalidien ammatil-

listen oppilaitosten omien huoneistojen hankkimiseen ja niiden kalustamiseen liittyviä perustamissuunnitelmia ja toteuttamisohjelmia siten, että niiden hyväksyttävien kustannusarvioiden määrä on molemmissa enintään 15 100 000 mk. Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Valtionapuna suoritetaan 2/3 hyväksyttävistä perustamiskustannuksista 10 vuoden aikana rakennuksen valmistumisen jälkeen lainojen tasakuoletuksina korkoineen.

1989 menoarvio	90 062 000
1988 tilinpäätös	83 747 939
1987 ”	76 518 454

69. Ammatillinen kurssitoiminta ja ammatilliset erikoisoppilaitokset

26. Ammatilliset pätevyystutkinnot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ennakoitua suuremmasta pätevyystutkintojen määrästä ja arvioitua suuremmasta palkkioiden tarkistuksesta.

1989 II lisämenoarvio	1 000 000
1989 menoarvio	2 755 000
1988 tilinpäätös	2 496 511
1987 ”	2 183 480

27. Työllisyyskoulutus (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 2 700 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	—2 700 000
1989 menoarvio	704 800 000
1988 tilinpäätös	681 061 422
1987 ”	657 161 931

70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 2 700 000 mk, jota saa käyttää Savonlinnan ammatillisen kurssikeskuksen kalustohankinnoista aiheutuvien menojen maksamiseen.

1989 II lisämenoarvio	2 700 000
1989 menoarvio	20 500 000
1988 tilinpäätös	20 000 000
1987 ”	22 000 000

74. Oppisopimuslakiin perustuva ammattikoulutus

27. Kurssitoiminta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 15 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta aiheutuu 10 000 000 mk vuoden 1988 osasuorituksista ja 5 000 000 mk uusittujen oppiohjelmien ja opintososiaaliin etuuksiin oikeuttavien oppilaiden määrän kasvusta.

1989 II lisämenoarvio	15 000 000
1989 menoarvio	28 450 000
1988 tilinpäätös	33 288 143
1987 ”	26 213 904

40. Korvaus työnantajille (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 10 000 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu sopimusten arvioitua pienemmästä määrästä. Vähennyk-

sestä 5 000 000 mk kohdistuu oppisopimuksiin
ja 5 000 000 mk koulutussopimuksiin.

1989 II lisämenoarvio	—10 000 000
1989 menoarvio	165 000 000
1988 tilinpäätös	147 831 039
1987 ”	125 828 627

88. Suomen Akatemia ja tieteen tukeminen

50. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat
(siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 2 300 000
mk.

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitus
käyttää Euroopan hiukkastutkimuskeskus

CERN:in yhteistyöhankkeista vuonna 1989 ai-
heutuvien menojen maksamiseen.

1989 II lisämenoarvio	2 300 000
1989 menoarvio	162 000 000
1988 tilinpäätös	132 000 000
1987 ”	127 000 000

90. Taiteen tukeminen

54. Valtionosuudet musiikkioppilaitoksille
ja musiikin ammatilliseen koulutukseen (arvio-
määräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 12 000 000
mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu
palvelussuhteen ehtojen ennakoitua suurem-
mista tarkistuksista, uusien oppilaspaikkojen
aiheuttamista ennakoitua suuremmista kustan-
nuksista ja ennakoitua suuremmasta loppusuo-
ritusten määrästä.

1989 II lisämenoarvio	12 000 000
1989 menoarvio	40 100 000
1988 tilinpäätös	39 550 000
1987 ”	10 850 000

76. Oopperatalon rakennustyöt (siirtomää-
räraha)

Momentille myönnetään lisäystä 150 000 000
mk, jota saa käyttää oopperatalon rakennus-
töiden jatkamisesta aiheutuvien menojen mak-
samiseen. Lisäksi momentin perusteluja muu-
tetaan siten, että hankkeen osaurakkatarjouk-
siin perustuva kustannusarvio on 650 000 000
mk ja yksikkökustannus 25 420 mk/m².

Selvitysosa: Hankkeeseen on aikaisemmin
myönnetty 347 000 000 mk, mistä on peruun-
nutun 187 403 695 mk.

1989 II lisämenoarvio	150 000 000
1989 menoarvio	90 000 000

91. Urheilun ja nuorisonkasvatustyön tukeminen

54. Valtionapu urheiluun ja liikuntakasva-
tustyöhön

Momentin perusteluja muutetaan siten, että
momentille myönnetty 100 000 markan ehdolli-
nen määräraha Norrvallan kuntoutuskeskuk-
selle urheilutoiminnan tehostamiseen Vöyrillä
voidaan käyttää avustuksen maksamiseen Elev-
förbundet vid Vörå folkhögskola r.f. -nimiselle
yhdistykselle Norrvallan liikuntaopiston urhei-

lutoiminnan tehostamiseen Vöyrillä. Momen-
tille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

1989 menoarvio	720 000
1988 tilinpäätös	225 000
1987 ”	5 180 000

55. Lahden MM-hiihtojen juhlarahan tuoton perusteella myönnettävät avustukset liikuntapaikkojen ja niihin liittyvien vapaa-aikatoimien rakentamiseen (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään 6 928 000 mk. Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen liikuntapaikkojen sekä niihin liittyvien vapaa-aikatoimien perustamiskustannuksiin sekä enintään 100 000 mk urheilulaitosten rakentamiseen liittyvään tutkimustyöhön.

Selvitysosa: Rahapaja tulouttaa momentille 12.28.50 (Rahapajan tulot) Lahden MM-hiihtojen juhlarahan nettotuottona 6 928 000 mk. Määrärahasta on tarkoitettu käyttää 1 928 000 mk avustuksen maksamiseen Lahden kaupungille MM-kisapaikkojen rakentamiskustannuksiin. Kisahanketta varten on aikaisemmin myönnetty liikuntapaikkarakentamiseen varuista määrärahoista 5 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio 6 928 000

94. Museovirasto

74. Talonrakennukset (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 5 500 000 mk, jota saa käyttää Turun linnan korjaustöistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Turun linnan korjaustöiden no-

peuttamiseksi Turun kaupunki lainaa valtiolle korottomasti 5 500 000 mk kolmeksi vuodeksi.

1989 II lisämenoarvio 5 500 000
1989 menoarvio 2 450 000
1988 tilinpäätös 1 300 000
1987 ” 7 200 000

95. Suomen elokuva-arkisto

29. Muut kulutusmenot

Momentille myönnetään lisäystä 230 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu varastotilan vuokramenoista.

1989 II lisämenoarvio 230 000
1989 menoarvio 3 350 000
1988 tilinpäätös 3 779 448
1987 ” 3 889 172

96. Elokuviin tarkastus

29. Muut kulutusmenot

Momentille myönnetään lisäystä 400 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu lainsäädännön edellyttämien painatusmenojen kasvusta.

1989 II lisämenoarvio 400 000
1989 menoarvio 550 000
1988 tilinpäätös 238 121
1987 ” 106 397

98. Kansainvälinen yhteistyö

25. *Kansainvälinen kulttuuriyhteistyö* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 300 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ulkomaanlehtorien palkkausten tarkistuksista.

1989 II lisämenoarvio	300 000
1989 menoarvio	39 200 000
1988 tilinpäätös	37 323 630
1987 ”	33 541 198

50. *Eräät avustukset*

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisäyksestä 800 000 mk aiheutuu avustuksesta Hanasaaren kulttuurikeskuksen uusien tilojen varustamiseen ja 200 000 mk

avustuksesta Suomi-Neuvostoliitto-Seura ry:n toimintaan.

1989 II lisämenoarvio	1 000 000
1989 menoarvio	29 430 000
1988 tilinpäätös	28 076 117
1987 ”	25 233 700

70. *Kaluston hankinta* (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää kaluston, mukaanlukien arvoltaan vähäinen kalusto, hankinnasta myös Messeniuksenkadun tutkija-asuntolaan aiheutuvien menojen maksamiseen. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

1989 menoarvio	1 500 000
1988 tilinpäätös	700 000
1987 ”	1 500 000

99. Opetusministeriön hallinnonalan muut menot

27. *Lastentarhanopettajien väliaikaisen koulutuksen järjestäminen*

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu aloitetun koulutuksen ennakoitua suuremmista kustannuksista.

1989 II lisämenoarvio	1 000 000
1989 menoarvio	10 300 000
1988 tilinpäätös	10 325 453
1987 ”	9 525 879

50. *Eräät avustukset*

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 mk, jota saa käyttää erityisavustuksen maksamiseen Suomen Rauhanliitto-YK -yhdistykselle Helsingissä vuonna 1990 järjestettävän END-konvention valmistelua ja toteutusta varten.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että 140 000 markan suuruinen avustus

Suomen Sotaveteraaniliitolle saadaan myöntää, vaikka kirkon keskusrahasto ei toistaiseksi ole tehnyt päätöstä vastaavan osuuden suorittamisesta. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

1989 II lisämenoarvio	1 000 000
1989 menoarvio	21 545 000
1988 tilinpäätös	16 993 470
1987 ”	17 089 990

71. *Tutkimus- ja opetusvälineiden hankinta Neuvostoliitosta* (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että osa vuoden 1989 laitehankintojen kauppahinnasta voidaan erityistapauksissa maksaa vuoden 1989 aikana. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

1989 menoarvio	33 560 000
1988 tilinpäätös	25 650 000
1987 ”	25 650 000

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSHALLINNON HALLINNONALA

01. Maa- ja metsätalousministeriö

29. Muut kulutusmenot (siirtomääräraha 2 v)	1989 menoarvio	7 000 000
	1988 tilinpäätös	3 826 476
	1987 ”	3 425 407

Selvitysosa: Määräraha on muutettu kaksi-vuotiseksi siirtomäärärahaksi.

08. Maataloushallinto

29. Muut kulutusmenot (siirtomääräraha 2 v)	hinnä maatilahallituksen maksettavaksi tuomitusta vahingonkorvauksesta.	
Momentille myönnetään lisäystä 330 000 mk.	1989 II lisämenoarvio	330 000
	1989 menoarvio	16 500 000
	1988 tilinpäätös	12 908 401
	1987 ”	11 944 469

Selvitysosa: Määrärahan lisätarve johtuu lä-

29. Valtion viljavarasto

62. Korvaus valtion viljavarastolle	tuhinnoittelun muutoksen aiheuttamien hinnanmenetysten vuoksi.
Momentille myönnetään 10 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää korvauksen maksamiseen liikevaihtoveron korotuksen ja viljan laa-	1989 II lisämenoarvio
	10 000 000

30. Maatalouden neuvontatyön tukeminen

40. Valtionapu maatilatalouden ja maaseutuelinkeinojen kehittämiseen	42. Valtionapu siipikarjatalouden kehittämiseen
Momentille myönnetään lisäystä 1 020 000 mk.	Momentille myönnetään lisäystä 13 000 mk.
1989 II lisämenoarvio	1989 II lisämenoarvio
1 020 000	13 000
1989 menoarvio	1989 menoarvio
67 015 000	919 000
1988 tilinpäätös	1988 tilinpäätös
63 339 935	882 157
1987 ”	1987 ”
57 708 000	825 400

47. *Valtionapu puutarhatalouden kehittämi-*
seen

Momentille myönnetään lisäystä 123 000
mk.

1989 II lisämenoarvio	123 000
1989 menoarvio	3 186 000
1988 tilinpäätös	2 902 696
1987 ”	2 574 050

31. Maataloustuotteiden hintatuki

41. *Viljelmäköön mukaan maksettava hinta-*
poliittinen tuki (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 107 400 000
mk.

Selvitysosa: 28.2.1989 tehdyn maataloustulo-
sopimuksen mukaan pinta-alalisiin käytetään
67 400 000 mk. Kun määrärahan mitoituksessa
on otettu huomioon 27 000 000 mk varauksena
vuodelle 1989 sekä lisäyksenä 67 000 000 mk
vuodelta 1988 maksettavina pinta-alalisiin,
määrärahan lisätarve on 107 400 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	107 400 000
1989 menoarvio	915 000 000
1988 tilinpäätös	603 843 000
1987 ”	583 842 900

42. *Alueittainen hintapoliittinen tuki (siirto-*
määräraha)

Momentilta vähennetään 7 000 000 mk.

Selvitysosa: 28.2.1989 tehdyn maataloustulo-
sopimuksen mukaan aluetukeen käytetään
20 000 000 mk. Kun määrärahan mitoituksessa
on otettu huomioon 27 000 000 mk varauksena
vuodelle 1989, määrärahasta vähennetään
7 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	—7 000 000
1989 menoarvio	643 600 000
1988 tilinpäätös	619 604 400
1987 ”	593 304 400

43. *Muu hintapoliittinen tuki (siirtomäärä-*
raha)

Momentille myönnetään lisäystä 108 800 000
mk.

Selvitysosa: 28.2.1989 tehdyn maataloustulo-
sopimuksen mukaisten maidon ja kananmu-
nien lisähinnan sekä naudanlihan tuotanto-

palkkioiden korotusten perusteella arvioitu
määrärahan lisätarve on 108 800 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	108 800 000
1989 menoarvio	874 500 000
1988 tilinpäätös	874 500 000
1987 ”	874 500 000

45. *Sokerituotannon tukeminen (siirtomää-*
räraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 9 600 000
mk.

Selvitysosa: Satovuonna 1988/89 tuotetuista
juurikkaista valmistetun sokerin hinnanalennus-
korvausten määräksi muodostui
201 100 000 mk. Korvauksia on maksettu
11 500 000 mk vuonna 1988 ja vuoden 1989
määrärahasta 180 000 000 mk eli yhteensä
191 500 000 mk. Hinnanalennuskorvauksiin
tarvitaan lisää 9 600 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	9 600 000
1989 menoarvio	180 000 000
1988 tilinpäätös	183 794 288
1987 ”	174 999 956

46. *Öljykasvituotannon tukeminen (arvio-*
määräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 56 100 000
mk.

Selvitysosa: Määrärahan lisäys käytetään
16,5 milj. kilon siemenmäärän hinnanalennus-
korvauksiin. Vuonna 1989 voidaan myöntää
varoja yhteensä noin 118 milj. kilon sie-
menmäärän hinnanalennuskorvauksiin.

1989 II lisämenoarvio	56 100 000
1989 menoarvio	330 000 000
1988 tilinpäätös	357 845 049
1987 ”	473 405 122

32. Maataloustuotteiden vientituki ja tuotannon taspainottomuudenpiteet

40. *Maataloustuotteiden vientituki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 50 000 000 mk, jota saa käyttää viljan ja vientimallitaiden vientitukeen.

Selvitysosa: Tulo- ja menoarviossa varatun vientituen arvioidaan riittävän noin 250 milj. kilon rehuviljan vientiin, mistä vuoden 1989 satoa olisi 160 milj. kiloa. Satovuoden 1989/90 normaalia paremman viljasadon johdosta on

tarkoitus viedä kesän 1989 sadon rehuviljaa noin 195 milj. kiloa vuoden 1989 puolella. Lisävaroja tarvitaan siten noin 35 milj. kilon vientiä varten.

1989 II lisämenoarvio	50 000 000
1989 I lisämenoarvio	— 105 000 000
1989 menoarvio	2 498 000 000
1988 tilinpäätös	1 572 538 130
1987 ”	2 352 455 460

33. Maatilatalouden rakenteen ja maaseudun kehittäminen

44. *Avustukset maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämiseen* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1989 saa maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämiseksi annetun lain (1031/86) mukaisia avustuksia myöntää enintään 125 000 000 mk. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Avustusten myöntämisvaltuuden lisäys aiheutuu avustusten arvioitua suuremmasta kysynnästä. Avustusvaltuuksien lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan myöhemmin vuosina menoja siten, että vuonna 1990 2 000 000 mk, vuonna 1991 5 000 000 mk, vuonna 1992 2 000 000 mk sekä vuosina 1993—1994 1 000 000 mk.

1989 menoarvio	100 000 000
1988 tilinpäätös	60 840 994
1987 ”	10 926 718

määrä on 3 prosenttiyksikköä, mistä aiheutuu menoja noin 17 milj. mk. Tarkoitus on muuttaa korkotuen korkoavustuksen perusteita vuoden 1988 toisessa lisämenoarviossa myönnetyn määrärahan rajoissa. Tarkoituksena on, että korkoavustuksen määrä ensimmäisen lainavuoden aikana on uusien lainojen osalta 6 prosenttiyksikköä ja vanhojen lainojen osalta 5 prosenttiyksikköä.

Turkiseläin taantuma on jatkunut arvioitua kauemmin. Tarjonnan voimakkaan supistamisen arvioidaan tasapainottavan markkinat 1—2 vuodessa. Tämän vuoksi on tarpeen avustaa edelleen sellaisia yrityksiä, joilla on kannattavan toiminnan edellytykset.

1989 II lisämenoarvio	13 000 000
1988 tilinpäätös	20 000 000

45. *Avustus turkistarhaajien korkokustannuksiin* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään 13 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää valtioneuvoston tarkemmin määräämin perustein turkistarhaajien enintään 100 000 000 markan määräisten korkotukilainojen korkomenojen avustuksiin. Korkoavustusta maksetaan enintään kolmena lainavuotena vuosien 1989—92 aikana.

Selvitysosa: Vuoden 1988 toisessa lisämenoarviossa myönnettiin 20 000 000 markan määräraha turkistarhaajien korkotukilainojen korkoavustuksiin. Korkotukilainoja nostettiin yhteensä noin 250 milj. mk. Korkoavustuksen

46. *Avustus turkiseläinkannan tervehdyttämiseksi* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään 4 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää valtioneuvoston tarkemmin määräämin perustein avustusten maksamiseen turkistarhaajille minkkikannan uudistamiseen plasmasytoosi-viruksen johdosta.

Selvitysosa: Turkiseläinkannan laadullisella parantamisella nostetaan nahkojen laatua ja tarhauksen tuottavuutta.

1989 II lisämenoarvio	4 000 000
-----------------------------	-----------

49. *Maatalouden ja maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan korkotuki* (arvio-määräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 mk. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1989 saa hyväksyä maatalain (188/77) mukaisia korkotukilainoja enintään 875 000 000 mk.

Selvitysosa: Maatilalain mukaisten korkotukilainojen myöntämisvaltuuden lisäys aiheutuu lainojen arvioitua suuremmasta kysynnästä. Määrärahan lisätarve aiheutuu lähinnä arvioitua suuremmasta lainakannasta, mikä johtuu siitä, että vuoden 1988 satovahinkojen johdos-

ta viljelijöille on myönnetty huomattavan paljon lykkäyksiä lainan lyhennysten ja koron maksun osalta. Korkotukilainojen määrän lisääntymisestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan myöhemminä vuosina menoja siten, että vuonna 1990 3 000 000 mk, vuonna 1991 2 700 000 mk, vuonna 1992 2 500 000 mk, vuonna 1993 2 300 000 mk ja vuodesta 1994 lähtien 10 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	10 000 000
1989 menoarvio	188 600 000
1988 tilinpäätös	166 582 149
1987 ”	124 762 444

35. Metsästys ja porotalous

48. *Poronmistajien ansionmenetysten korvaukset* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään 8 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää valtioneuvoston tarkemmin määräämin perustein poronmistajien Poro ja Riista Oy:n konkurssissa menettämien ansioiden osittaiseksi korvaamiseksi sekä poronlihan vientituen maksamiseen.

Selvitysosa: Tukea myönnetään erillisen hakemusmenettelyn kautta. Tuen saamisen edellytyksenä on, että elinkeinon harjoittaminen muutoin vaarantuisi. Porotalouden tervehdyttämiseksi laaditaan viipymättä toimenpideohjelma.

1989 II lisämenoarvio	8 000 000
-----------------------------	-----------

37. Kalatalous

29. *Muut kulutusmenot* (siirtomääräraha 2 v)

Selvitysosa: Määräraha on muutettu kaksi-vuotiseksi siirtomäärärahaksi.

1989 menoarvio	2 700 000
1988 tilinpäätös	2 195 038
1987 ”	2 056 541

42. *Kalastuksesta saatavan tulon vakaannuttaminen ja kalansaaliin käytön edistäminen* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 500 000 mk, jota saa käyttää kalastustulolain (1157/88) mukaisten sekä kotimaisten kalavarojen talteenoton edistämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

1989 II lisämenoarvio	1 500 000
1989 menoarvio	28 400 000
1988 tilinpäätös	27 400 000
1987 ”	23 660 000

46. *Korvaukset lohenkalastuksen rajoitusten johdosta* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 200 000 mk, jota saa käyttää valtioneuvoston tarkemmin määräämin perustein lohenkalastusta koskevista rajoituksista johtuvien korvausten maksamiseen kalastajille.

1989 II lisämenoarvio	200 000
1989 menoarvio	1 000 000
1988 tilinpäätös	1 000 000
1987 ”	1 200 000

38. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos

25. Lohenpoikasten hankinta

Momentille myönnetään 600 000 mk. Määrärahaa saa käyttää maa- ja metsätalousministeriön tarkemmin määräämin perustein istutus-toimintaan soveltuviin, laadultaan moitteettomien lohenpoikasten ostamisesta, kuljettamisesta ja istutuksesta aiheutuneiden palkkaus- ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Tarkoituksena on hankkia yksityisiltä kalanviljelijöiltä noin 200 000 kappaletta lohenpoikasia.

1989 II lisämenoarvio	600 000
1988 tilinpäätös	2 000 000
1987 ”	2 301 529

40. Vesivarojen käyttö

15. Vesioikeudelliset velvoitteet (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 600 000 mk. Lisäyksestä saa käyttää enintään 150 000 mk muiden velvoitteiden edellyttämiin tehtäviin palkattavan tilapäisen henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve johtuu Lappa- ja Evijärven säännöstelystä, Kimolan-

lahden ruoppaamisesta sekä Saimaan poikkeusjuoksutuksesta annetuista vesioikeudellisista päätöksistä aiheutuvien velvoitteiden hoitamisesta.

1989 II lisämenoarvio	600 000
1989 menoarvio	6 750 000
1988 tilinpäätös	7 360 000
1987 ”	7 600 000

50. Yleismetsätalous

26. Siemenhankinta (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään 5 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää metsähallituksen tarkemmin määräämin perustein kuusen siemenen hankinnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Kuusen siemenvarastot ovat maan eteläosia lukuunottamatta erittäin vähissä. Kuluvana vuonna saadaan runsas kuusen siemensato koko maassa. Yksityismetsien siemenhuollon turvaamiseksi on tarpeen hankkia kuusen siementä Pohjois-Suomesta 15 vuoden tarvetta varten ja Keski-Suomesta 5 vuoden tarvetta varten yhteensä noin 8 000 kg.

1989 II lisämenoarvio	5 000 000
-----------------------------	-----------

43. Iijoen vesistön vanhoista uittoväylätöistä aiheutuvat korvaukset (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää Iijoen vesistön uittoväylätöistä aiheutuneiden vahinkojen korvausten lisäksi myös vahinkojen arvioimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisäystä.

1989 menoarvio	15 000 000
1988 tilinpäätös	5 000 000
1987 ”	4 500 000

58. Yksityismetsätalous

42. Valtionapu metsälautakunnille

Momentille myönnetään lisäystä 1 450 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	1 450 000	1989 II lisämenoarvio	28 000 000
1989 menoarvio	279 222 000	1989 menoarvio	185 000 000
1988 tilinpäätös	260 635 000	1988 tilinpäätös	202 500 000
1987 ”	235 328 492	1987 ”	174 000 000

44. *Valtionapu metsänparannustöihin* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 28 000 000 mk. Lisäyksestä saa käyttää 3 000 000 mk Lapin vajaatuottoisten metsien kunnostamisesta annetun lain (1057/82) mukaisesti metsänviljelystä aiheutuviin menoihin myönnettävien valtionapujen maksamiseen.

83. *Metsänparannuslainat* (siirtomääräraha)

Momentilta vähennetään 20 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	—20 000 000
1989 menoarvio	150 000 000
1988 tilinpäätös	125 000 000
1987 ”	171 500 000

70. Maatalouden tutkimuskeskus

29. *Muut kulutusmenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös tutkimusprojekteissa ja geenipankkitoiminnassa tarvittavan henkilöstön palkkausten ja lakisääteisten työeläkevakuutusmaksujen sekä hallinnon kehittä-

misestä aiheutuvien palkkaustenluonteisten menojen maksamiseen. Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisäystä.

1989 menoarvio	35 900 000
1988 tilinpäätös	28 482 171
1987 ”	27 174 283

76. Metsäntutkimuslaitos

24. *Tutkimuksen yleiskustannukset ja metsätalousmenot* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 500 000 mk.

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitus käyttää myrskytuho-, koeala- ym. hakkuisiin sekä maanpinnan valmistus- ja taimikonhoitotöihin. Toiminnasta kertyvät tulot on merkitty momentille 12.30.76.

1989 II lisämenoarvio	1 500 000
1989 menoarvio	18 300 000
1988 tilinpäätös	18 349 237
1987 ”	17 870 740

29. *Muut kulutusmenot*

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta saa käyttää enintään 2 000 000 mk metsätalouden käyttömenojen maksamiseen. Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisäystä.

1989 menoarvio	20 000 000
1988 tilinpäätös	18 031 770
1987 ”	15 976 677

95. Metsähallituksen metsät

70. *Kaluston hankinta* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 700 000 mk, jota saa käyttää Imarin taimitarhan yhtey-

teen rakennettavan siemenkeskuksen laitehan-
kinnosta aiheutuvien menojen maksamiseen.

1989 II lisämenoarvio	1 700 000
1989 menoarvio	12 900 000
1988 tilinpäätös	12 500 000
1987 ”	13 000 000

99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut menot

25. Kansainvälinen yhteistyö

Momentille myönnetään lisäystä 450 000
mk.

1989 II lisämenoarvio	450 000
1989 menoarvio	11 879 000
1988 tilinpäätös	11 928 753
1987 ”	10 008 562

annetun lain (284/83) 2 §:n mukaisten vahin-
kojen ja kustannusten korvaamiseen sekä piiri-
metsälautakunnille lain 4 §:n 2 momentin no-
jalla suoritettaviin korvauksiin maatalouslauta-
kunnille annetusta asiantuntija-avusta. Määrä-
rahaa saa käyttää myös edellisiin vuosiin koh-
distuvien menojen maksamiseen.

48. Poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään 6 000 000 mk.
Määrärahaa saa käyttää poikkeuksellisten tul-
vien aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta

1989 II lisämenoarvio	6 000 000
1988 tilinpäätös	11 200 000
1987 ”	4 400 000

Pääloukka 31

LIKENNEMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Liikenneministeriö

01. Palkkaukset (arviomääräraha)

Tilapäisten virkamiesten palkkauksiin myön-
nettyä määrärahaa saa käyttää yhden henkilön
palkkaamiseksi 1.11.1989 lukien komiteatehtä-
viä varten. Momentille ei edellä olevan johdos-
ta myönnetä lisäystä.

1989 menoarvio	19 267 000
1988 tilinpäätös	18 280 905
1987 ”	15 525 349

29. Muut kulutusmenot

Momentille myönnetään lisäystä 500 000
mk.

1989 II lisämenoarvio	500 000
1989 menoarvio	6 935 000
1988 tilinpäätös	5 031 601
1987 ”	4 629 391

24. Tiet

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 23 200 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	23 200 000
1989 menoarvio	418 255 000
1988 tilinpäätös	412 933 516
1987 ”	372 771 584

14. *Yleisten teiden kunnossapito* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 100 000 000 mk.

Selvitysosa: Viime talven vaikeat sääolot lisäsivät talvikunnossapidon kustannuksia sekä vaurioittivat poikkeuksellisen paljon teiden päällysteitä. Tästä syystä on kesäkauden aikana ollut välttämätöntä uusia teiden päällysteitä suunniteltua enemmän eli yhteensä 3 500 km. Sen aiheuttamat lisämenot ovat 100 000 000 mk. Siten syksyn kunnossapitomenoihin tarvitaan lisäystä 100 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	100 000 000
1989 menoarvio	1 770 000 000
1988 tilinpäätös	1 780 000 000
1987 ”	1 540 000 000

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 2 500 000 mk, jota saa käyttää Kuopion tie- ja vesirakennuspiirin konekorjaamon muutostöistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Kuopion konekorjaamon tilat ovat varastotoimintojen supistumisen johdosta käyneet osin tarpeettomiksi tie- ja vesirakennuslaitokselle. Korjaamalla tilat valtio voi vuokrata ne edullisesti ulkopuoliselle.

1989 II lisämenoarvio	2 500 000
1989 menoarvio	29 750 000
1988 tilinpäätös	24 600 000
1987 ”	34 649 922

77. *Yleisten teiden tekeminen* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 18 000 000 mk, jota saa käyttää vain Uudenmaan, Pohjois-Karjalan ja Lapin tie- ja vesirakennuspiirin hankkeista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: 1. *Uudenmaan tie- ja vesirakennuspiirin* määrärahan lisäys 3 000 000 mk käytetään töiden aloittamiseksi vt 1 Leppävaara—

Bemböle välin ja kt 51 Espoonlahti—Matinkylä välin varustamiseksi keskikaiteilla ja tarpeellisilta osin tievalaistuksella. Molemmat hankkeet ovat tärkeitä ja kiireellisiä liikenneturvallisuuden parantamiseksi.

6. *Pohjois-Karjalan tie- ja vesirakennuspiirin* määrärahan lisäys 3 000 000 mk käytetään hankkeen mt 496 Öllölä—Tuupovaara jatkorahoitukseen. Lisämäärärahalla työtä pidetään käynnissä loppuvuoden ajan. Hankkeen kustannusarvio on 12,8 milj. mk ja siihen on myönnetty kuluvan vuoden menoarviossa 3 000 000 mk.

13. *Lapin tie- ja vesirakennuspiirin* 12 000 000 markan määrärahalisäyksestä 5 000 000 mk käytetään hankkeen mt 939 Ylläsjärvi—Ruottama jatkorahoitukseen ja 7 000 000 mk hankkeen mt 940, 9401 Äkäslompolon kylän kohta aloittamiseen.

Ylläsjärvi—Ruottama -hankkeen kustannusarvio on 38,2 milj. mk ja sen rahoitukseen on myönnetty kuluvan vuoden menoarviossa 5 milj. mk sekä työllisyysmäärärahoja 2 milj. mk. Lisärahoituksella työt voidaan pitää käynnissä loppuvuoden ajan.

Hankkeen mt 940 ja 9401 Äkäslompolon kylän kohta, Kolari, kustannusarvio on 18 milj. mk. Kyseiset teosot ovat rakenteeltaan heikot eivätkä geometrialtaanakaan vastaa nykyisen liikenteen tarpeita. Myös kevyen liikenteen väylät ja tievalaistus puuttuvat. Välillä Saattopora—Rautuvaara alkavien malmikuljetusten vuoksi hankkeen aloittaminen on kiireellinen. Siihen sisältyy 5,8 km pituudelta öljysoratin rakenteen parantamista ja leventämistä sekä kevyen liikenteen väylän ja tievalaistuksen rakentaminen.

1989 II lisämenoarvio	18 000 000
1989 menoarvio	2 060 000 000
1988 tilinpäätös	1 822 000 000
1987 ”	1 680 000 000

87. *Maa-alueiden hankinta ja tielain mukaiset korvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 18 000 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	18 000 000
1989 menoarvio	137 000 000
1988 tilinpäätös	142 787 775
1987 ”	130 817 865

27. Vesitiet

77. *Vesitietyöt* (siirtomääräraha)
Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 mk, jota saa käyttää Lempäälän kanavan turvallisuuslaitteiden rakentamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

1989 II lisämenoarvio	1 000 000
1989 I lisämenoarvio	7 700 000
1989 menoarvio	23 900 000
1988 tilinpäätös	25 350 000
1987 ”	22 285 000

32. Merenkulun edistäminen

41. *Avustus pientonniston korkomenojen alentamiseksi* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 100 000 mk. Määrärahaa saa käyttää valtioneuvoston vahvistamien yleisten perusteiden mukaisesti avustusten maksamiseen suomalaisille varustamoille ulkomaan merikuljetuksiin käytettävien pienalusten hankintaa varten otettujen lainojen korkomenojen alentamiseen edellyttäen, ettei samaan tarkoitukseen ole myönnetty korkotukea momentilta 31.32.40 tai 32.09.40. Avustusta saa myöntää vuonna 1989 tehtävien hankintojen korkomenoihin enintään 90 prosenttia koron määrästä. Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että aluksen miehitys- ja muiden käyttökustannusten arvioidaan muodostuvan sellaisiksi, etteivät ne estä aluksen kannattavaa toimintaa pitkällä aikavälillä. Avustuksen saajan tulee sitoutua toiminnan jatkamiseen määrääjäksi Suomen lipun alla.

Korkoavustuksen piiriin saa hyväksyä lainoja vuonna 1989 yhteensä enintään 370 000 000 mk, mihin sisältyy varsinaisessa tulo- ja menoarviossa hyväksytty 150 000 000 markan valtuus.

Selvitysosa: Tuella on tarkoitus vaikuttaa alan kannattavuuteen. Tarkoituksena on, että avustusta myönnetään samaan hankkeeseen enintään kymmenenä ensimmäisenä lainavuonna. Valtioneuvoston vahvistamia avustusperusteita on tarkoitus tarkistaa siten, että avustusta myönnettäessä otetaan huomioon ulkomaiselta telakalta hankintoja suoritettaessa telakan sama tai hankintaan muutoin ohjattava ulkomainen tuki.

1989 II lisämenoarvio	1 100 000
1989 menoarvio	5 000 000

40. Autorekisterikeskus

29. *Muut kulutusmenot*

Momentille myönnetään lisäystä 5 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisätarpeesta aiheutuu 3 500 000 mk posti- ja telelaitoksen perimistä rekisteri-ilmoitusten käsittelymaksuista ja

1 500 000 mk rekisterikilpien ennakoitua suuremmasta menekistä.

1989 II lisämenoarvio	5 000 000
1989 menoarvio	52 100 000
1988 tilinpäätös	34 965 161
1987 ”	28 698 558

50. Ilmatieteen laitos

29. *Muut kulutusmenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 8 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämääräraha käytetään Ilmatieteen laitoksen ja ilmailuhallituksen välillä tehdyn selvityksen mukaisen korvauksen mak-

samiseksi ilmailuhallitukselle lentoasemilla suoritetuista yleiseen sääpalveluun kohdistuvista tehtävistä.

1989 II lisämenoarvio	8 000 000
1989 menoarvio	34 675 000
1988 tilinpäätös	25 780 734
1987 ”	21 890 190

52. Telehallintokeskus

29. *Muut kulutusmenot*

Momentille myönnetään lisäystä 600 000 mk.

Selvitysosa: Telehallintokeskuksen toiminta käynnistyi syksyllä 1988. Vuoden 1989 tulo- ja menoarviota laadittaessa eivät kaikki menoerät olleet vielä tiedossa.

1989 II lisämenoarvio	600 000
1989 menoarvio	30 120 000
1988 tilinpäätös	7 866 821

70. *Kaluston hankinta* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 800 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	800 000
1989 menoarvio	1 000 000
1988 tilinpäätös	3 810 000

55. Tietoliikenteen korvaukset ja avustukset

42. *Lehdistön yleinen kuljetustuki*

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisatarve aiheutuu arvioitua suuremmasta lehtiliikenteen kasvusta.

1989 II lisämenoarvio	10 000 000
1989 menoarvio	350 000 000
1988 tilinpäätös	349 416 880
1987 ”	331 554 254

57. Rautatieliikenteen korvaukset

62. *Valtionrautateiden radanpito* (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään 500 000 mk. Määrärahaa saa käyttää vaarallisten aineiden kuljetuksessa käytettävien ratapihojen tiejärjestelyjen ja palonsammutusjärjestelmien suunnitteluun siten, että hankkeet voidaan toteuttaa vuonna 1990.

Selvitysosa: Tarkoituksena on rakentaa huoltotiet ja palonsammutusjärjestelmät Kotkan Hovinsaaren, Haminan ja Vainikkalan ratapihoille. Suunnittelu on tarkoitus toteuttaa niin, että työt ajoittuvat kevääseen 1990.

1989 II lisämenoarvio	500 000
-----------------------------	---------

90. Valtionrautatiet

01. Palkkaukset (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 20 000 000 mk.

Peruspalkkaisten virkamiesten palkkauksiin myönnettyä määrärahaa jää käyttämättä yhden viran lakkauttamisen johdosta 1.12.1989 lukien valvontatehtävistä. Vastaavasti momentilla 35.01.01 perustetaan yksi virka.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu käyttämättömistä viroista.

1989 II lisämenoarvio	—20 000 000
1989 menoarvio	2 500 778 000
1988 tilinpäätös	2 379 551 441
1987 ”	2 224 287 015

29. Muut käyttömenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 26 000 000 mk.

Selvitysosa: Kun Valtionrautatiet muutetaan uudentyypiseksi liikelaitokseksi vuoden 1990 alusta, on lisämäärärahalla tarkoitus poistaa tileistä kuluvan vuoden loppuun mennessä mm. epäkurantit varastotarvikkeet.

1989 II lisämenoarvio	26 000 000
1989 menoarvio	91 900 000
1988 tilinpäätös	84 631 902
1987 ”	83 582 557

73. Rautatiekaluston hankkiminen (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 18 700 000 mk, jota saa käyttää kahden virkavaunun hankinnoista aiheutuvien menojen maksamiseen. Vaunujen kustannusarvio on 31 700 000 mk vuoden 1990 arvioidussa hintatasossa.

Selvitysosa: Kahden virkavaunun hankintaa varten tälle momentille on myönnetty vuoden 1988 ensimmäisessä lisämenoarviossa 5 000 000 mk sekä varattu Valtionrautateiden uudistusrahastosta 8 000 000 mk. Osa myönnetyistä varoista käytetään vaunujen suunnitteluun.

1989 II lisämenoarvio	18 700 000
1989 menoarvio	228 300 000
1988 tilinpäätös	158 900 000
1987 ”	184 300 000

92. Ilmailuhallinto

21. Muut käyttömenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 7 050 000 mk.

Selvitysosa: Ilmailuhallituksen ja Ilmatieteen laitoksen työryhmässä tehdyn lentosääpalvelun laskutus- ja hinnoitteluperusteselityksen mukaisesti ilmailuhallinto maksaa Ilmatieteen laitokselle kuluvan vuoden sääpalvelun kustannuksina kaikkiaan 29,05 milj. mk. Tästä määrästä on jo budjetoitu kuluvan vuoden menoarvioon 22 milj. mk.

1989 II lisämenoarvio	7 050 000
1989 menoarvio	148 899 000
1988 tilinpäätös	155 644 771
1987 ”	133 815 461

tille ei myönnetä lisäystä edellä olevan johdosta.

Selvitysosa: Tilausvaltuudella hankitaan lennonvarmistuslaitteita 3 milj. markalla. Kassamenot hankinnasta ajoittuvat vuodelle 1990.

1989 menoarvio	54 500 000
1988 tilinpäätös	45 300 000
1987 ”	43 000 000

74. Lentokenttien talonrakennustyöt (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 mk.

Lisäyksestä saa käyttää 5 000 000 mk Helsinki-Vantaan lentoaseman matkustaja-asemarakennuksen yleisöpalvelutilojen laajentamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Lisärakennuksen hyötyala on 410 m² ja kustannusarvio on 9 000 000 mk eli 21 951 mk/m² sekä muutostyön hyötyala 260 m² ja kustannusarvio 2 200 000 mk eli 8 461 mk/m².

70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha)

Ilmailuhallitus saa tilata vuonna 1989 kalustoa siten, että tilauksista aiheutuu valtiolle kassamenoja enintään 3 000 000 mk. Momen-

Lisäksi lisäyksestä saa käyttää 5 000 000 mk Helsinki-Vantaan lentoaseman kotimaan liikenteen asemarakennuksen suunnittelusta ja rakentamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Hankkeen toteuttamiseksi järjestetään yhdistetty suunnittelu- ja urakkakilpailu. Momentin määrärahaa saa käyttää myös yhdistettyyn suunnittelu- ja urakkakilpailuun kutsutuille urakoitsijoille aiheutuvien suunnittelukustannusten osittaiseen maksamiseen.

Yhdistetyssä suunnittelu- ja urakkakilpailussa hankkeen kiinteähintaisten kustannusten enimmäismääräksi asetetaan 200 000 000 mk ja asemarakennuksen hyötyalaksi enintään 11 300 m².

Selvitysosa: Yleisöpalvelutilojen laajentaminen on kiireellinen lentoaseman matkustajapalvelun ja kilpailukyvyn parantamiseksi. Hanke lisää lentoaseman tuloja 1,8 milj. markalla vuodessa ja on taloudellisesti kannattava. Hanketta varten on aikaisemmin myönnetty 6 200 000 mk.

Lentoliikenteen nopean kasvun vuoksi on tarkoitus kiirehtiä Helsinki-Vantaan lentoaseman kotimaan liikenteen asemarakennuksen toteuttamista. Kilpailun lisäämiseksi ja kustannusten nousun hillitsemiseksi on rakennushankkeesta tarkoitus pyytää urakkatarjoukset siten, että urakkaan sisältyy hankkeen suunnittelu ja varsinainen rakentaminen. Suunnittelun

lähtökohtina ovat edellä momentin perusteluissa mainitut hankkeen laajuutta ja enimmäiskustannuksia koskevat päätökset. Lisäksi päätetään hankkeen yleisistä laatuvaatimuksista ja sen toimivuusnäkökohdista.

1989 II lisämenoarvio	10 000 000
1989 menoarvio	24 300 000
1988 tilinpäätös	7 430 000
1987 ”	18 810 000

87. Maa- ja esterajoitusalueiden hankinta (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 500 000 mk, jota saa käyttää Kuusamon lentoaseman kehittämiseen liittyvien maa- ja esterajoitusalueiden hankinnoista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Kuusamon lentoaseman kiitotie valmistuu syksyllä 1989 suihkuliikennekelpoiseksi kotimaassa käytettävälle kalustolle. Suihkuliikennekäytön edellytyksenä on lisämaa-alueiden hankinta. Lunastustoimituksessa pyydetävä ennakkohaltuunottolupa edellyttää ennakkokorvausten maksamista syksyllä 1989.

1989 II lisämenoarvio	1 500 000
1989 menoarvio	1 000 000
1988 tilinpäätös	500 000
1987 ”	500 000

94. Posti- ja telelaitos

05. Eläkkeet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 25 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu arvioitua suuremmasta eläkkeiden määrän lisäyksestä ja niiden korotuksista.

1989 II lisämenoarvio	25 000 000
1989 menoarvio	717 680 000
1988 tilinpäätös	651 189 281
1987 ”	573 708 975

11. Televerkkojen käyttö ja kunnossapito (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 86 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisätarve aiheutuu lähinnä arvioitua suuremmasta palkkatason noususta, asi-

akkaille myytävien laitteiden kysynnän suuresta lisäyksestä sekä mm. toimilupalaitoksille maksettavien johtovuokrien lisäyksestä. Asiakaslaitteiden myyntitulot sisältyvät tulomomentin 14.04.02 tuloihin.

1989 II lisämenoarvio	86 000 000
1989 menoarvio	660 000 000
1988 tilinpäätös	697 757 592
1987 ”	533 110 610

29. Muut käyttömenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 32 000 000 mk.

Selvitysosa: Kun posti- ja telelaitos muutetaan uudentyyppiseksi liikelaitokseksi vuoden 1990 alusta, on lisämäärärahalla tarkoitus poistaa kuluvan vuoden loppuun mennessä

mm. epäkurantteja varastotarvikkeita ja saata-
via.

1989 II lisämenoarvio	32 000 000
1989 menoarvio	309 500 000
1988 tilinpäätös	293 249 718
1987 ”	271 537 753

74. *Talorakennukset* (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että Kuopion automaattisen tietojenkäsittelykeskuksen kustannusarvio on 25 900 000 mk. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

1989 menoarvio	130 250 000
1988 tilinpäätös	101 350 000
1987 ”	110 030 000

95. Posti- ja telelaitoksen konepajat

22. *Turun Asennuspaja* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään lisäystä 15 000 000
mk.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu ennakoitua suuremmasta liiketoiminnan kasvusta.

1989 II lisämenoarvio	15 000 000
1989 menoarvio	55 000 000
1988 tilinpäätös	65 473 125
1987 ”	38 238 116

Pääluokka 32

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Kauppa- ja teollisuusministeriö

26. *Kansainvälinen yhteistyö* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 300 000 mk, jota saa käyttää Euroopan yhteisön (EC) sovelletun metrologian ja kemiallisten analyysien alan tutkimus- ja kehitysohjelman (BCR) jäsenmaksun maksamiseen.

Selvitysosa: Lisäyksessä on otettu vähennyksenä huomioon 100 000 mk siirtona momentille 32.01.29.

1989 II lisämenoarvio	1 300 000
1989 menoarvio	19 842 000
1988 tilinpäätös	14 129 201
1987 ”	8 858 349

29. *Muut kulutusmenot*

Momentille myönnetään lisäystä 180 000 mk.

Selvitysosa: Lisäyksessä on otettu huomioon 100 000 mk siirtona momentilta 32.01.26 kansainväliseen yhteistyöhön liittyvinä menoina sekä 20 000 mk siirtona momentilta 32.01.70.

1989 II lisämenoarvio	180 000
1989 menoarvio	18 650 000
1988 tilinpäätös	11 449 406
1987 ”	10 362 770

70. *Kaluston hankinta*

Momentilta vähennetään 20 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu siirrosta momentille 32.01.29.

1989 II lisämenoarvio	—20 000
1989 menoarvio	100 000
1988 tilinpäätös	1 442 372
1987 ”	824 220

10. Merenkulkulaitos

77. Turvalaitteiden rakentaminen ja väylätyöt (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 5 000 000 mk, jota saa käyttää Taalintehtaan väylän syventämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen. Hankkeen kustannusarvio on 5 000 000 mk.

Selvitysosa: Taalintehtaan väylä on suunniteltu syvennettäväksi 6,1 metristä 7,5 metriin.

Väylän syventäminen on tärkeä ja kiireellinen voimakkaasti kasvaneiden vientikuljetusten ja sataman uusinnan vuoksi. Taalintehtaan satama uusitaan vuosina 1989—1990.

1989 II lisämenoarvio	5 000 000
1989 menoarvio	37 200 000
1988 tilinpäätös	34 300 000
1987 ”	50 600 000

32. Patenti- ja rekisterihallitus

01. Palkkaukset (arviomääräraha)

Peruspalkkaisten virkamiesten palkkauksiin myönnettyä määrärahaa saa käyttää yhden viran perustamiseksi 1.12.1989 lukien virasto-tehtäviä varten. Vastaavasti tilapäisten virkamiesten palkkauksiin myönnettyä määrärahaa jää käyttämättä yhden henkilön palkkana vastaavista tehtävistä samasta ajankohdasta lukien. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

1989 menoarvio	47 980 000
1988 tilinpäätös	41 882 844
1987 ”	36 772 608

29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 700 000 mk.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu ensisijaisesti

kaupparekisterin suoritetuotannon nostamisesta ostamalla ulkopuolisia palveluita.

1989 II lisämenoarvio	1 700 000
1989 menoarvio	22 090 000
1988 tilinpäätös	13 398 545
1987 ”	10 187 480

70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha)

Momentilta vähennetään 1 700 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu kaupparekisterin atk-laitteiston arvioitua alhaisemmasta hankintahinnasta ja patenttiosaston atk-järjestelmän laajennustarpeen siirtymisestä myöhemmän ajankohtaan.

1989 II lisämenoarvio	—1 700 000
1989 menoarvio	5 150 000
1988 tilinpäätös	3 555 000
1987 ”	2 177 876

34. Lisenssivirasto

29. Muut kulutusmenot

Momentille myönnetään lisäystä 130 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	130 000
1989 menoarvio	1 949 000
1988 tilinpäätös	2 056 959
1987 ”	1 630 818

42. Valtion teknillinen tutkimuskeskus

29. Muut kulutusmenot (siirtomääräraha 2 v)	1989 II lisämenoarvio	1 500 000
Momentille myönnetään lisäystä 1 500 000 mk, jota saa käyttää myös asetuksen (161/88) mukaisen ydinjätehuoltomaksun maksamiseen tutkimuskeskuksen tutkimusreaktorin osalta.	1989 menoarvio	59 000 000
	1988 tilinpäätös	57 559 811
	1987 ”	45 082 376

43. Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen maksulliset tutkimuspalvelut

21. Käyttömenot (arviomääräraha)	summa on tuloina merkitty momentille 12.32.42.	
Momentille myönnetään lisäystä 38 000 000 mk.	1989 II lisämenoarvio	38 000 000
<i>Selvitysosa:</i> Lisäys aiheutuu maksullisen tutkimustoiminnan määrän ja kustannustason ennakoitua suuremmasta kasvusta. Vastaava	1989 menoarvio	358 450 000
	1988 tilinpäätös	331 511 967
	1987 ”	290 661 183

44. Teknologian kehittämiskeskus

29. Muut kulutusmenot	70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha)	
Momentille myönnetään lisäystä 1 770 000 mk.	Momentille myönnetään lisäystä 1 450 000 mk.	
<i>Selvitysosa:</i> Lisäys aiheutuu teknologian kehittämiskeskuksen uusien toimitilojen kunnostuksesta ja muutosta johtuviin kustannuksiin sekä vuokramenoihin.		
1989 II lisämenoarvio	1 770 000	
1989 menoarvio	18 200 000	
1988 tilinpäätös	12 896 161	
1987 ”	11 340 039	
	1989 II lisämenoarvio	1 450 000
	1989 menoarvio	490 000
	1988 tilinpäätös	2 140 000
	1987 ”	2 680 000

49. Kehitysaluerahasto Oy

42. Korkotuki Kehitysaluerahasto Oy:lle (arviomääräraha)	simmaisessa lisämenoarviossa myönnettyä vastaavan suuruista hyväksymisvaltuutta ei käytetty.	
Momentin perusteluja muutetaan siten, että uusia korkotukilainoja saa vuonna 1989 hyväksyä enintään 300 000 000 mk. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.		
<i>Selvitysosa:</i> Uusien korkotukilainojen hyväksymisvaltuuden korottaminen 100 000 000 markalla on tarpeen, koska vuoden 1988 en-	1989 menoarvio	8 000 000
	1988 tilinpäätös	1 194 039
	1987 ”	1 439 052

45. Yritysten tutkimustoiminnan tukeminen (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää Kehitysaluerahasto Oy:n vuonna 1989 tai aikaisemmin myöntämien avustusten maksamiseen. Yhtiön vuonna 1988 tai aikaisemmin myöntämien avustusten maksamiseen määrärahaa saa käyttää siten, että valtion osuus näiden avustusten maksamiseen on 65 prosenttia. Kehitysaluerahasto Oy:lle saa vuonna 1989 myöntää valtion avustusta käytettäväksi tässä momentissa tarkoitettujen avustusten myöntämiseen enintään

38 000 000 mk. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Momentti on muutettu arviomäärärahaksi. Valtionapumenettelyn selkeyttämiseksi siirrytään käyttämään myöntämisvaltuutta. Kehitysaluerahasto Oy:lle annetaan vuosittain avustuksen myöntämisvaltuuden enimmäismäärä valtion tulo- ja menoarviossa. Yhtiön omalla vastuulla myöntämiä avustuksia tämä enimmäismäärä ei koske.

1989 menoarvio	38 000 000
1988 tilinpäätös	33 000 000
1987 ”	17 500 000

50. Teollisuuden edistäminen

40. Valtionavustus pienen ja keskisuuren yritystoiminnan edistämistäjärjestöille

Momentille myönnetään lisäystä 250 000 mk, jota saa käyttää valtionavustuksen maksamiseen Pienen ja Keskisuuren Teollisuuden Edistämissätiölle.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu siirrosta momentilta 32.50.43.

1989 II lisämenoarvio	250 000
1989 menoarvio	4 000 000
1988 tilinpäätös	3 560 000
1987 ”	3 341 200

43. Pienen ja keskisuuren yritystoiminnan kehittämishankkeiden tukeminen (siirtomääräraha)

Momentilta vähennetään 250 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu Pienen ja Keskisuuren Teollisuuden Edistämissätiön toiminnan uudelleen suuntaamisesta siirtona momentille 32.50.40.

1989 II lisämenoarvio	— 250 000
1989 menoarvio	5 300 000
1988 tilinpäätös	5 300 000
1987 ”	4 823 000

46. Avustukset Martinniemen työllisyyslanteen parantamiseen (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään 2 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää vuosina 1989—1991 kauppa- ja teollisuusministeriön vahvistamin perustein avustusten myöntämiseen aloittaville yrityksille Haukiputaan Martinniemellä. Mää-

rärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen Martinniemen työllisyyden parantamiseksi myös yrittäjien toimintaa tukevalle yhteisölle toimitilojen hankintaan ja muihin hankkeisiin.

Selvitysosa: Vuoden 1987 ensimmäisessä lisämenoarviossa myönnettiin Vapo Oy:lle 20 000 000 mk Martinniemen sahaustoiminnan jatkamisesta aiheutuvien tappioiden peittämiseen. Vapo Oy on lopettanut sahaustoiminnan Martinniemessä 31.12.1988, joten Martinniemen työllisyyden ja jälkihoitotoimenpiteiden turvaamiseksi määräraha on tarpeellinen.

1989 II lisämenoarvio

88. Osakehankinnat (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös vaihtovelkakirjalainojen merkintään ja näin merkityt vaihtovelkakirjat saadaan vaihtaa osakkeiksi asianomaisen vaihtovelkakirjalainan ehtojen mukaisesti. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Kemira Oy:n edellytykset listautua pörssiin noteerattavaksi selvitetään. Jos edellytykset listautumiselle ovat olemassa, on tarkoitus, että ennen varsinaisia listautumisjärjestelyjä valtioneuvosto määrittelee ne ehdot, jotka yhtiön edellytetään järjestelyjen yhteydessä ottavan huomioon. Ehdosta olennaisimpia ovat valtion määräysvallan säilyttäminen, yhtiön toiminnan valvonnan ja seurannan asianmukainen järjestäminen sekä yhtiön uusiin, merkittäväksi tarjottaviin osakkeisiin ja entis-

ten osakkaiden osakeomistukseen liittyvien osakeoikeuksien tasapuolinen mitoittaminen.	1989 menoarvio	470 000 000
	1988 tilinpäätös	414 000 000
	1987 ”	572 721 400

51. Tuotantotoiminnan alueellinen edistäminen

47. Pienyritystoiminnan tukeminen (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että momentilta saa myöntää enintään 20 000 000 mk avustuksia yrityspalveluyrityksille, jotka perustavat uuden toimipaikan tai tytäryrityksen taikka siirtävät toimintaansa Helsingin työssäkäyntialueen ulkopuolelle. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

1989 menoarvio	37 000 000
1988 tilinpäätös	5 747 367
1987 ”	24 589 457

49. Yritystoiminnan aluetuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 100 000 000 mk. Samalla vuonna 1989 myönnettävien yritystoiminnan aluetuesta annetun lain (1297/88) mukaisten investointi-, käynnistys- ja kehittämisavustusten myöntämisvaltuutta lisätään 140 000 000 markalla.

Selvitysosa: Avustusten maksamiseen tarvittavan määrärahan lisäys perustuu pääasiassa aikaisempien vuosien myöntämispäätöksiin. Määrärahan tarvetta lisää edelleen jatkunut taloudellinen korkeasuhdanne.

Yritystoiminnan aluetuen myöntämisvaltuuden lisäys johtuu aiemmin erillisenä myönnetyn ylimääräisen työllisyysperusteisen investointiavustuksen yhdistämisestä aluetukeen sekä avustusten ennakoitua suuremmasta kysynnästä.

Vuoden 1989 myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja vuonna 1990 60 000 000 mk, vuonna 1991 31 000 000 mk, vuonna 1992 6 000 000 mk ja sen jälkeen 3 500 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	100 000 000
1989 menoarvio	430 000 000
1988 tilinpäätös	454 999 086
1987 ”	385 234 823

80. Matkailun edistämiskeskus

21. Eräät matkailun edistämistoiminnan menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 660 000 mk. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta saa käyttää enintään 1 600 000 mk Joulumaa/Santa Claus Land

-hankkeen kansainvälisestä kirjepalvelusta aiheutuvien menojen maksamiseen.

1989 II lisämenoarvio	660 000
1989 menoarvio	32 225 000
1988 tilinpäätös	31 735 231
1987 ”	29 407 566

85. Ulkomaankaupan edistäminen

45. Avustus Suomen Ulkomaankauppaliittoryille

Momentille myönnetään lisäystä 1 300 000 mk, jota saa käyttää Suomen Ulkomaankaup-

paliitossa toimivan Euroneuvontayksikön menojen maksamiseen.

1989 II lisämenoarvio	1 300 000
1989 menoarvio	18 456 000
1988 tilinpäätös	16 475 000
1987 ”	14 375 000

47. Korkotuki Suomen Vientiluotto Oy:lle (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1989 kotimaisten alushankintojen korkotukilainoja saa hyväksyä enintään 2 400 000 000 mk. Lisäksi momentilta saa hyväksyä alusviennin korkotukilainoja enintään 500 000 000 mk. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Kotimaisten alushankintojen korkotukilainojen enimmäismäärä on lain (1093/85, muut. 1258/87 ja 1069/88) mukaan 3 000 000 000 mk. Tarkoituksena on, että hal-

litus antaa eduskunnalle lisämenoarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi kotimaasta tapahtuvaan aluksen hankintaan myönnettävistä korkotukilainoista annetun lain muuttamisesta siten, että vuosina 1986—1990 kotimaisten alushankintojen korkotukilainoiksi voidaan hyväksyä yhteensä enintään 4 500 000 000 markan lainat. Lisäksi tarkoituksena on, että lakia muutetaan siten, että laki kattaa myös alusviennin rahoittamiseksi vuonna 1990 myönnettävät lainat. Alusviennin korkotukilainoiksi voidaan hyväksyä enintään 2 000 000 000 markan lainat. Kotimaisten alushankintojen ja alusviennin korkotukilainoiksi voidaan hyväksyä yhteensä enintään 6 500 000 000 markan lainat.

1989 menoarvio	60 000 000
1988 tilinpäätös	33 501 819
1987 ”	38 124 043

Pääloukka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Sosiaali- ja terveysministeriö

70. Kaluston hankinta	1989 II lisämenoarvio	160 000
	1989 menoarvio	800 000
Momentille myönnetään lisäystä 160 000 mk.	1988 tilinpäätös	1 270 000
	1987 ”	2 457 886

11. Tarkastuslautakunta

29. Muut kulutusmenot	1989 II lisämenoarvio	30 000
	1989 menoarvio	340 000
Momentille myönnetään lisäystä 30 000 mk.	1988 tilinpäätös	519 961
	1987 ”	167 974

15. Perhekustannusten tasaus

30. *Valtionosuus kunnille lasten kotona tapahtuvan hoidon tukemiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 8 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ennakoitua suuremmista lasten kotihoidon tuen kustannuksista.

1989 II lisämenoarvio	8 000 000
1989 menoarvio	667 000 000
1988 tilinpäätös	590 495 351
1987 ”	346 313 115

52. *Lapsilisät* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 39 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu arvioitua suuremmasta syntyvyydestä.

1989 II lisämenoarvio	39 000 000
1989 menoarvio	3 464 000 000
1988 tilinpäätös	3 014 550 397
1987 ”	2 794 574 587

16. Yleinen perhe-eläke

50. *Yleinen perhe-eläke* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 9 000 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu aikaisemmin arvioitua pienemmistä eläkemenoista.

1989 II lisämenoarvio	—9 000 000
1989 menoarvio	236 000 000
1988 tilinpäätös	229 114 826
1987 ”	243 439 063

17. Työttömyysturva

50. *Valtionosuus työttömyyskassoille* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 100 000 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu ennakoitua paremmasta työllisyystilanteesta.

1989 II lisämenoarvio	— 100 000 000
1989 menoarvio	1 156 000 000
1988 tilinpäätös	1 106 939 811
1987 ”	1 060 944 987

51. *Työttömyysturvalain mukainen perusturva* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 360 000 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu ennakoitua paremmasta työllisyystilanteesta.

1989 II lisämenoarvio	— 360 000 000
1989 I lisämenoarvio	— 140 000 000
1989 menoarvio	1 558 000 000
1988 tilinpäätös	1 295 000 000
1987 ”	1 429 500 000

18. Sairausvakuutus

60. *Valtion osuus sairausvakuutuslaista johdettavista menoista* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 635 000 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu sairausvakuutusmaksukertymän kasvusta, mikä johdetaan palkkasumman arvioitua nopeammasta

kasvusta ja työnantajan sairausvakuutusmaksun korottamisesta 0,25 prosenttiyksiköllä 1.5.—31.12.1989 väliseksi ajaksi.

1989 II lisämenoarvio	— 635 000 000
1989 menoarvio	1 926 000 000
1988 tilinpäätös	1 266 198 256
1987 ”	1 458 064 873

19. Eläkevakuutus

51. <i>Valtion osuus maatalousyrittäjien eläkeläistä johtuvista menoista</i> (arviomääräraha)	1989 II lisämenoarvio	—15 000 000
Momentilta vähennetään 15 000 000 mk.	1989 menoarvio	186 000 000
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu aikaisemmin arvioitua pienemmistä eläkemenoista.	1988 tilinpäätös	252 400 000
	1987 ”	316 199 312

1989 II lisämenoarvio	—15 000 000
1989 menoarvio	1 610 000 000
1988 tilinpäätös	1 427 091 590
1987 ”	1 265 795 430

52. *Valtion osuus yrittäjien eläkeläistä johtuvista menoista* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 15 000 000 mk.
Selvitysosa: Vähennys aiheutuu ns. avointen maksujen määrää koskevan arvion tarkentumisesta.

60. *Valtion osuus kansaneläkeläistä johtuvista menoista* (arviomääräraha)
 Momentilta vähennetään 420 000 000 mk.
Selvitysosa: Vähennys aiheutuu kansaneläkevakuutusmaksujen kertymän kasvusta, joka johtuu palkkasumman ennakoitua nopeamasta kasvusta.

1989 II lisämenoarvio	— 420 000 000
1989 menoarvio	2 028 000 000
1988 tilinpäätös	1 449 703 673
1987 ”	1 240 292 779

20. Tapaturmavakuutus

53. *Valtion osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannuksista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 700 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu vuoden 1988 valtion osuuden loppueristä sekä

korvausmenojen ennakoitua suuremmasta kasvusta.

1989 II lisämenoarvio	3 700 000
1989 menoarvio	44 900 000
1988 tilinpäätös	42 674 412
1987 ”	29 101 662

21. Rintamaveteraanieläkkeet

52. *Rintamasotilaseläkkeet ja asumistuki* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 15 000 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu aikaisemmin arvioitua pienemmistä eläkemenoista.

1989 II lisämenoarvio	—15 000 000
1989 menoarvio	819 000 000
1988 tilinpäätös	788 828 178
1987 ”	800 973 781

53. <i>Rintamaveteraanien varhaiseläke</i> (arviomääräraha)	1989 II lisämenoarvio	—10 000 000
Momentilta vähennetään 10 000 000 mk.	1989 menoarvio	178 400 000
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu aikaisemmin arvioitua pienemmistä eläkemenoista.	1988 tilinpäätös	252 236 018
	1987 ”	343 336 424

22. Sotilasvammakorvaukset ja eräät kuntoutustoiminnan menot

50. <i>Sotilasvammakorvaukset</i> (arviomääräraha)	lähinnä kunnille maksettavien korvausten lisääntymisestä.	
Momentille myönnetään lisäystä 95 000 000 mk.	1989 II lisämenoarvio	95 000 000
<i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu	1989 menoarvio	1 590 000 000
	1988 tilinpäätös	1 508 414 261
	1987 ”	1 368 996 281

29. Pakolaishuolto

61. <i>Pakolaishuolto</i> (arviomääräraha)	noin 370 uuden pakolaisen sekä heihin rinnastettavan noin 110 henkilön huolto, joka kestää yleensä enintään kolme vuotta ja eräissä tapauksissa 10 vuotta. Tämän lisäksi kunnille tullaan suorittamaan korvausta arviolta 500 pakolaisen osalta.	
Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 mk. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta saa käyttää enintään 400 000 mk pakolaisten sopeutumista edistävistä toimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen.	1989 II lisämenoarvio	2 000 000
<i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu pakolaisten vastaanotto toiminnan laajenemisesta. Vuonna 1989 varaudutaan järjestämään	1989 menoarvio	40 000 000
	1988 tilinpäätös	21 065 002
	1987 ”	14 571 283

30. Sosiaalihuolto

25. <i>Kansainvälinen yhteistyö</i>	29. <i>Muut kulutusmenot</i>	
Momentilta vähennetään 90 000 mk.	Momentille myönnetään lisäystä 300 000 mk.	
<i>Selvitysosa:</i> Euroopan sosiaalialan koulutus- ja tutkimuskeskuksen kanssa järjestettävä ”Idän ja lännen vuoropuhelu sosiaalipolitiikassa” asiantuntijakokous siirtyy vuodelle 1990, minkä johdosta tarkoitukseen varatusta määrärahasta säästyy.	<i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve johtuu lapsilisien maksatusjärjestelmän muutoksesta aiheutuvien atk-menojen lisääntymisestä.	
1989 II lisämenoarvio	1989 II lisämenoarvio	300 000
1989 menoarvio	1989 menoarvio	13 500 000
1988 tilinpäätös	1988 tilinpäätös	12 131 536
1987 ”	1987 ”	10 369 082

32. Kuntien järjestämät sosiaalipalvelut

30. Valtionosuus kunnille sosiaalipalvelujen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 200 000 000 mk ja momentin perusteluja muutetaan siten, että toteuttamissuunnitelmia saadaan vahvistaa niin, että henkilökunnan määrän lisäys on enintään 4 237 henkilöä. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan käyttökustannushankkeiden aloittamisvaltuuden osalta siten, että kustannuksiltaan 1 200 000—12 000 000 markan määräisiä hankkeita eli käyttökustannushankkeita saadaan aloittaa vuonna 1989 niin, että aloitettavien hankkeiden kokonaiskustannukset ovat yhteensä enintään 516 500 000 mk.

Selvitysosa: Henkilökunnan määrää ja käyttökustannushankkeiden aloittamisvaltuutta lisätään alle 3-vuotiaiden lasten päivähoidon järjestämisvelvoitteeseen liittyen. Henkilökunnan lisäyksestä 30 osoitetaan pakolaisten vastaanotto toimintaan. Lisäksi lisämäärärahan tarve aiheutuu ennakoitua suuremmista käyttökustannuksista.

1989 II lisämenoarvio	200 000 000
1989 menoarvio	6 155 900 000
1988 tilinpäätös	5 624 157 814
1987 ”	4 839 348 712

35. Valtionavustus kunnille eräisiin sosiaalihuollon kustannuksiin

Momentille myönnetään 400 000 mk. Määrärahaa saa käyttää ruotsinkielisiä päihdehuollon kuntoutuspalveluja antavan Pixne-klinikan taloudellisten vaikeuksien johdosta suoritettavan valtionavustuksen maksamiseen.

1989 II lisämenoarvio	400 000
-----------------------------	---------

38. Valtionosuuden loppuerät kunnille sosiaalipalvelujen eräisiin käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 300 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu lähinnä ennakoitua suuremmista ennen vuotta 1989 aiheutuneisiin kustannuksiin suoritettavien valtion korvausten loppueristä.

1989 II lisämenoarvio	300 000
1989 menoarvio	200 000
1988 tilinpäätös	923 867
1987 ”	1 293 491

33. Yksityisten yhteisöjen sosiaalipalvelut

51. Valtionavustus yksityisten sosiaalihuollon palvelujen tuottajien käyttökustannuksiin

Momentille myönnetään lisäystä 20 000 mk, jota saa käyttää invalidihuoltolain (907/46) 20 §:n 2 momentissa tarkoitetun elinkeinoneuvonnan vuoden 1988 käyttökustannuksiin suoritet-

tavan valtion korvauksen loppuerien maksamiseen.

1989 II lisämenoarvio	20 000
1989 menoarvio	1 340 000
1988 tilinpäätös	41 864 518
1987 ”	44 779 290

34. Kuntien järjestämä raittiustyö ja alkoholitarkastus

30. Valtionosuus kunnille raittiustyön ja al-

koholitarkastuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 8 700 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ennakoitua suuremmista käyttökustannuksista.

1989 II lisämenoarvio	8 700 000
1989 menoarvio	35 600 000

38. *Valtionosuuden loppuerät kunnille raitiustyön ja alkoholitarkastuksen eräisiin käyttökustannuksiin (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 800 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ennakoitua suuremmista ennen vuotta 1989 aiheutuneiden käyttökustannusten valtionosuuksien loppueristä.

1989 II lisämenoarvio	800 000
1989 menoarvio	2 100 000
1988 tilinpäätös	51 023 686
1987 ”	49 702 664

57. Lomatoiminta

30. *Valtionosuuden loppuerät kunnille maatalousyrittäjien lomituspalvelujen ja pienyrittäjien vuosilomajärjestelmän hallintomenoihin (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 1 600 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ennakoitua suuremmista kustannuksista.

1989 II lisämenoarvio	1 600 000
1989 menoarvio	4 100 000
1988 tilinpäätös	35 338 765
1987 ”	30 377 358

40. *Valtion korvaus maatalousyrittäjien lomituspalvelujen kustannuksiin (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 45 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ennakoitua suuremmista kustannuksista.

1989 II lisämenoarvio	45 000 000
1989 menoarvio	970 365 000
1988 tilinpäätös	884 959 689
1987 ”	816 608 141

42. *Valtion korvaus pienyrittäjien vuosilomajärjestelmän kustannuksiin (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 2 500 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu arvioitua suuremmasta vuosilomarahaan oikeutettujen määrästä.

1989 II lisämenoarvio	2 500 000
1989 menoarvio	28 240 000
1988 tilinpäätös	27 042 958
1987 ”	25 305 900

51. Valtionapu lomatoimintaan

Momentille myönnetään lisäystä 300 000 mk. Määrärahaa saa käyttää Keuhkovamma-liitto r.y:n ja Psoriasisliiton järjestämästä lomatoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

1989 II lisämenoarvio	300 000
1989 menoarvio	200 000
1988 tilinpäätös	1 600 000
1987 ”	2 220 000

63. Valtion mielisairaalat

74. *Talonrakennukset (siirtomääräraha)*

Momentin perusteluja täydennetään Vanhan Vaasan sairaalan osalta siten, että uudisrakennuksen kustannusarvio on 21 400 000 mk, hyö-

tyäla 1 792 m² eli 11 942 mk/m², peruskorjauksen kustannusarvio on 17 700 000 mk, hyötyala 3 356 m² eli 5 274 mk/m² ja piha-alueen kunnostuksen kustannusarvio on 730 000

mk. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Kustannusarvio perustuu rakennussuunnitelmiin ja vastaa vuoden 1990 tuloja menoarvioesityksen kustannustasoa. Hanketta varten on aikaisemmin myönnetty

12 500 000 mk, josta on peruuntunut 925 000 mk.

1989 menoarvio	3 600 000
1988 tilinpäätös	3 200 000
1987 ”	15 200 000

78. Kuntien järjestämä kansanterveysyö

30. *Valtionosuus kunnille kansanterveysyön käyttökustannuksiin (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 100 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ennakoitua suuremmista käyttökustannuksista.

1989 II lisämenoarvio	100 000 000
1989 menoarvio	4 494 050 000
1988 tilinpäätös	4 134 429 339
1987 ”	3 739 063 646

31. *Valtionosuus kunnille kansanterveysyön perustamiskustannuksiin (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 16 600 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu hyväksytyjen hankkeiden toteuttamisajankohdan muutoksista.

1989 II lisämenoarvio	16 600 000
1989 menoarvio	89 100 000
1988 tilinpäätös	91 206 198
1987 ”	54 383 746

36. *Valtionavustus pääkaupunkiseudun kunnille eräiden terveyskeskushankkeiden kustannuksiin (arviomääräraha)*

Momentin perusteluja täydennetään siten, että vuonna 1989 saadaan hyväksyä aiemmin hyväksytyjen terveyskeskushankkeiden toteutamisohjelmien muutoksia siten, että niiden kokonaiskustannukset ovat yhteensä enintään 780 000 mk. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

1989 menoarvio	523 000
1988 tilinpäätös	264 887
1987 ”	—

38. *Valtionosuuden ja valtion korvauksen loppuerät kunnille kansanterveysyön eräisiin käyttökustannuksiin (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 630 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ennakoitua suuremmista ennen vuotta 1984 aiheutuneiden käyttökustannusten valtionosuuksien ja valtion korvausten loppueristä.

1989 II lisämenoarvio	630 000
1989 menoarvio	50 000
1988 tilinpäätös	959 985
1987 ”	4 416 490

79. Kuntien järjestämä erikoissairaanhoito

30. *Valtionosuus kunnille erikoissairaanhoidon käyttökustannuksiin (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 200 000 000 mk. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan käyttökustannushankkeiden aloittamisvaltuuden osalta siten, että kustannuksiltaan 1 200 000—12 000 000 markan määräisiä

hankkeita eli käyttökustannushankkeita saadaan aloittaa vuonna 1989 siten, että aloitettavien hankkeiden kokonaiskustannukset ovat yhteensä enintään 259 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ennakoitua suuremmista käyttökustannuksista.

1989 II lisämenoarvio	200 000 000
1989 menoarvio	5 254 650 000
1988 tilinpäätös	4 870 944 628
1987 ”	4 450 853 640

31. *Valtionosuus kunnille erikoissairaanhoidon perustamiskustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 30 000 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu hyväksytyjen hankkeiden toteuttamisajankohdan muutoksista.

1989 II lisämenoarvio	—30 000 000
1989 menoarvio	168 300 000
1988 tilinpäätös	71 572 442
1987 ”	54 849 892

32. *Valtion maksuosuus yliopistollisten keskussairaaloiden käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 59 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ennakoitua suuremmista käyttökustannuksista.

1989 II lisämenoarvio	59 000 000
1989 menoarvio	363 000 000
1988 tilinpäätös	374 747 105
1987 ”	350 592 743

33. *Valtion maksuosuus yliopistollisten keskussairaaloiden kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 7 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ennakoitua suuremmista kustannuksista.

1989 II lisämenoarvio	7 000 000
1989 menoarvio	48 500 000
1988 tilinpäätös	59 875 220
1987 ”	37 815 642

34. *Valtion korvaus erikoissairaanhoidotoksille mielentilatutkimuspotilaiden sekä valtion täydellisessä huollossa olevien potilaiden hoitoon* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ennakoitua suuremmista kustannuksista.

1989 II lisämenoarvio	2 000 000
1989 menoarvio	8 000 000
1988 tilinpäätös	15 941 267
1987 ”	14 093 169

38. *Valtionosuuden ja valtion korvauksen loppuerät kunnille erikoissairaanhoidon eräisiin käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 2 500 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ennakoitua suuremmista ennen vuotta 1984 aiheutuneiden käyttökustannusten valtionosuuksien ja valtion korvausten loppueristä.

1989 II lisämenoarvio	2 500 000
1989 menoarvio	500 000
1988 tilinpäätös	2 572 935
1987 ”	4 532 170

92—95. Raha-automaattiyhdistyksen tuoton käyttö

Selvitysosa: Raha-automaattiasetuksen 29 §:n 1 momentin mukainen jaettava määrä osoittautui 21 100 613 mk kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa arvioitua suuremmaksi. Valtioneuvosto on 26.1.1989 tekemällään päätöksellä jakanut tämän yhteensä 673 200 613

markan määrärahan. Momenttien 33.92.50, 93.50, 93.51, 93.52, 93.53, 94.50 ja 95.50 määrärahat tarkistetaan valtioneuvoston päätöksen mukaisesti. Vastaavat tulot tarkistetaan momentilla 12.33.92.

92. Kansanterveyden edistäminen

50. <i>Avustus yksityisille yhteisöille kansanterveystyön kustannuksiin</i> (arviomääräraha)	1989 II lisämenoarvio	—26 509 000
Lukuryhmän selvitysosan perusteluihin viitaten momentilta vähennetään 26 509 000 mk.	1989 menoarvio.....	156 651 000
	1988 tilinpäätös.....	116 802 000
	1987 ”	89 342 000

93. Eräiden sosiaalipalvelujen avustaminen

50. *Avustus yksityisille yhteisöille lasten ja nuorten huollon kustannuksiin* (arviomääräraha)

Lukuryhmän selvitysosan perusteluihin viitaten momentille myönnetään lisäystä 8 095 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	8 095 000
1989 menoarvio	79 336 000
1988 tilinpäätös	58 337 000
1987 ”	42 316 000

51. *Avustus yksityisille yhteisöille vanhusten huollon kustannuksiin* (arviomääräraha)

Lukuryhmän selvitysosan perusteluihin viitaten momentilta vähennetään 21 707 387 mk.

1989 II lisämenoarvio	—21 707 387
1989 menoarvio.....	138 589 000
1988 tilinpäätös.....	90 978 939
1987 ”	53 384 732

52. *Avustus yksityisille yhteisöille vammaisten huollon kustannuksiin* (arviomääräraha)

Lukuryhmän selvitysosan perusteluihin viitaten momentille myönnetään lisäystä 47 922 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	47 922 000
1989 menoarvio	180 345 000
1988 tilinpäätös	164 722 000
1987 ”	123 948 000

53. *Avustus yksityisille yhteisöille raittius-työn ja päihdehuollon kustannuksiin* (arviomääräraha)

Lukuryhmän selvitysosan perusteluihin viitaten momentille myönnetään lisäystä 11 380 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	11 380 000
1989 menoarvio	21 477 000
1988 tilinpäätös	17 100 000
1987 ”	12 035 240

94. Lomanviettomahdollisuuksien edistäminen

50. *Avustus yksityisille yhteisöille lomatoiminnan kustannuksiin* (arviomääräraha)

Lukuryhmän selvitysosan perusteluihin viitaten momentille myönnetään lisäystä 2 083 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	2 083 000
1989 menoarvio	71 748 000
1988 tilinpäätös	68 203 000
1987 ”	64 318 000

95. Suuronnettomuuksiin varautuminen

50. *Avustus yksityisille yhteisöille suuronnettomuuksiin varautumisesta aiheutuviin kustannuksiin* (arviomääräraha)

Lukuryhmän selvitysosan perusteluihin viitaten momentilta vähennetään 163 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	— 163 000
1989 menoarvio	3 954 000
1988 tilinpäätös	3 127 000
1987 ”	2 518 000

99. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut menot

26. Osuus koulutus- ja tutkimuskeskuksen kustannuksiin

Momentille myönnetään 200 000 mk. Määrärahaa saa käyttää sosiaali- ja terveysministeriön osuuden maksamiseen Oulun yliopistossa

toimivan WHO:n Collaborating Center -yksikön eri hankkeista aiheutuviin kulutusmenoihin.

1989 II lisämenoarvio..... 200 000

Pääluokka 34

TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Työministeriö

01. Palkkaukset (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 53 800 mk.

Sopimuspalkkainen suunnittelupäällikön virka (S 30) lakkautetaan 1.11.1989 lukien.

Henkilöstörakenteen kehittämiseksi perustetaan sopimuspalkkainen lainsäädäntöneuvoksen virka (S 29) 1.11.1989 lukien. Vastavasti lakkautetaan samasta ajankohdasta lukien sopimuspalkkainen apulaisosastopäällikön virka (S 28).

Tilapäisten virkamiesten palkkauksiin myönnetään lisäystä 30 000 mk kahden henkilön palkkaamiseksi 1.11.1989 lukien toimistotehtäviin. Samalla vähennetään peruspalkkaisten

virkamiesten palkkauksista 26 800 mk kahden viran lakkauttamiseksi samasta ajankohdasta lukien ja työsopimussuhteisten henkilöiden palkkauksista 12 000 mk yhden henkilön palkkauksena samasta ajankohdasta lukien vastaavalta tehtäväalueelta.

Selvitysosa: Henkilöstön määrän muutoksessa on lisäyksenä otettu huomioon kahden tehtävän siirto momentilta 28.80.02.

1989 II lisämenoarvio	—53 800
1989 menoarvio	39 976 000
1988 tilinpäätös	32 063 756
1987 ”	28 083 360

06. Työvoima-asiain piiri- ja paikallishallinto

29. Muut kulutusmenot

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 mk, jota saa käyttää työvoimatoimikuntien ja

rakennusten käytöstä aiheutuvien menojen maksamiseen.

1989 II lisämenoarvio	1 000 000	projektin laitteistohankinnoista aiheutuvien
1989 menoarvio	74 000 000	menojen maksamiseen.
1988 tilinpäätös	61 265 716	
1987 ”	52 968 708	
70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha)		1989 II lisämenoarvio
Momentille myönnetään lisäystä 7 000 000		1989 menoarvio
mk, jota saa käyttää vain työnvälityksen atk-		1988 tilinpäätös
		1987 ”

1989 II lisämenoarvio	7 000 000
1989 menoarvio	15 000 000
1988 tilinpäätös	16 690 000
1987 ”	20 650 000

30. Työvoimapalvelut

50. Työllisyyskoulutuksen koulutus- ja eriytystuki (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta saa käyttää enintään 743 000 mk Kainuun aikuiskoulutuskokeiluun liittyvästä opintososiaalisesta tuesta aiheutuvien menojen maksamiseen valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaisesti. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

1989 menoarvio	462 890 000
1988 tilinpäätös	384 089 897
1987 ”	355 254 864

64. Muuttoturva (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 8 000 000 mk.

Selvitysosa: Määrärahan lisätarve aiheutuu liikkuvuusetuuksien ennakoitua suuremmasta tarpeesta.

1989 II lisämenoarvio	8 000 000
1989 menoarvio	30 000 000
1988 tilinpäätös	28 140 109
1987 ”	21 472 493

50. Työllisyyden hoito

02. Palkkaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 15 000 000 mk, jota saa käyttää vain harkinnanvaraisesta työllistämisestä aiheutuviin menoihin mukaan lukien sosiaaliturvamaksu.

1989 II lisämenoarvio	15 000 000
1989 menoarvio	585 000 000
1988 tilinpäätös	445 886 589
1987 ”	347 850 679

30. Valtionosuus kunnille ja kuntainliitoille työttömyyden lieventämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 25 000 000 mk, jota saa käyttää vain harkinnanvaraisesta työllistämisestä aiheutuvien työllistämisyksiköiden maksamiseen.

1989 II lisämenoarvio	25 000 000
1989 menoarvio	1 120 000 000
1988 tilinpäätös	842 246 455
1987 ”	706 200 000

61. Valtionapu työttömyyden lieventämiseen (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 86 000 000 mk.

Selvitysosa: Vähennyksestä 81 200 000 mk aiheutuu työllisyyslain 18—20 §:ssä tarkoitettujen työllistämistä aiheutuvien menojen pienemmästä tarpeesta ja 4 800 000 mk harkinnanvaraisen työllistämismenojen säästöistä.

1989 II lisämenoarvio	—86 000 000
1989 menoarvio	476 000 000
1988 tilinpäätös	293 046 323
1987 ”	372 500 000

77. *Sijoitusmenot työllisyyden turvaamiseksi* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 130 000 000 mk, jota saa käyttää lähinnä keskeneräisten töiden jatkorahoitukseen ensisijaisesti työllis-

syyslain 19 §:n tarkoittamilla vaikeilla työttömyysalueilla.

1989 II lisämenoarvio	130 000 000
1989 menoarvio	370 000 000
1988 tilinpäätös	506 037 647
1987 ”	456 633 418

99. Työministeriön hallinnonalan muut menot

23. *Siviilipalvelus* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 2 500 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ennakoitua suuremmista matka- ja koulutuskustannuksista.

1989 II lisämenoarvio	2 500 000
1989 menoarvio	6 000 000
1988 tilinpäätös	5 277 855
1987 ”	4 446 781

25. *Siirtolaisuus- ja kansainväliset asiat* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 150 000 mk, jota saa käyttää vain OECD-tekniologi-

akonferenssin järjestämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

1989 II lisämenoarvio	150 000
1989 menoarvio	2 918 000
1988 tilinpäätös	1 789 672
1987 ”	1 626 092

50. *Palkkaturva* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 25 000 000 mk.

Selvitysosa: Korkeasuhdanteen vuoksi määrärahan käyttö arvioidaan ennakoitua pienemmäksi.

1989 II lisämenoarvio	—25 000 000
1989 menoarvio	120 000 000
1988 tilinpäätös	93 863 996
1987 ”	92 896 031

Pääloukka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöministeriö

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

Peruspalkkaisten virkamiesten palkkauksiin myönnettyä määrärahaa saa käyttää yhden viran perustamiseksi 1.12.1989 lukien kaavoitusta koskevien valitusasioiden käsittelyä varten. Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Henkilöstön määrän lisäys aiheutuu siirrosta momentilta 31.90.01.

1989 menoarvio	35 897 000
1988 tilinpäätös	33 159 296
1987 ”	28 223 879

15. Luonnonsuojelu ja luonnon virkistyskäyttö

44. Koskiensuojelulain mukaiset korvaukset (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 114 545 000 mk. Lisäyksestä käytetään 109 245 000 mk Ounasjoen suojelusta aiheutuneiden korvausten maksamiseen ja 5 300 000 mk muiden koskien-

sojelulain (35/87) mukaisten korvausten maksamiseen.

1989 II lisämenoarvio	114 545 000
1989 menoarvio	15 000 000
1988 tilinpäätös	10 000 000

25. Vesi- ja ympäristöhallinto

29. Muut kulutusmenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 900 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu lähinnä vuokrattujen lisätilojen ja Hakuninmaalle syksyllä 1989 valmistuvien laboratoriotilojen kalustohankinnoista sekä puhelin- ja tietoliikenneverkon muutostöistä.

1989 II lisämenoarvio	900 000
1989 menoarvio	54 200 000
1988 tilinpäätös	49 652 618
1987 ”	46 013 769

40. Teollisuuden vesiensuojeluinvestointien korkotuki (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 3 000 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu teollisuuden korkotukilainojen arvioitua vähäisemmästä määrästä.

1989 II lisämenoarvio	—3 000 000
1989 menoarvio	8 000 000
1988 tilinpäätös	3 898 781
1987 ”	4 479 225

74. Talonrakennukset (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 600 000 mk, jota saa käyttää Vaasan vesi- ja ympäristöpiirin korjaamon rakennustöistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Hankkeen kustannusarvio ei muutu.

1989 II lisämenoarvio	600 000
1989 menoarvio	23 030 000
1988 tilinpäätös	9 850 000
1987 ”	23 700 000

77. Vesistö- ja ympäristönsuojelutyöt (siirtomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 850 000 mk.

Selvitysosa: Helsingin vesi- ja ympäristöpiirille osoitettavalla lisärahoituksella aloitetaan välittömät toimenpiteet Kärkölässä todetun kloorifenolien aiheuttaman maaperän ja pohjaveden saastumisen estämiseksi.

1989 II lisämenoarvio	850 000
1989 menoarvio	22 250 000
1988 tilinpäätös	17 000 000
1987 ”	18 210 000

30. Kaavoitus- ja rakennustoimi

31. Valtionosuus rakennuskaavoitukseen

Momentille myönnetään lisäystä 750 000 mk.

1989 II lisämenoarvio	750 000
1989 menoarvio	1 000 000
1988 tilinpäätös	17 938 008
1987 ”	11 621 304

45. Asuntotoimi

54. *Asumistuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 120 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu lähinnä asumistuen saajien ennakoitua suuremmasta määrästä.

1989 II lisämenoarvio	120 000 000
1989 menoarvio	690 000 000
1988 tilinpäätös	682 892 440
1987 ”	539 246 197

61. *Avustukset vuokrataloille* (siirtomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että kunnille ja kuntien tosiasiallisesti omistamille yhteisöille uusien vuokratalojen oman pääoman kattamiseen tarkoitettua 7 000 000 markan määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen myös yleishyödyllisille yhteisöille silloin, kun ne sitoutuvat osoittamaan omistamiin vuokra-asuntoja asunnottomille ja pakolaisille.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että huomattavissa taloudellisissa vaikeuksissa olevien vuokratalojen avustuksiin tarkoitusta 5 000 000 markan määrärahasta saa asuntohallitus käyttää enintään 300 000 mk taloudellisissa vaikeuksissa olevien asuntoyhteisöjen talouden tervehdyttämistä ja kunnosapidon suunnittelua edistävästä selvityksistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Yleishyödyllisille yhteisöille myönnettävällä määrärahalta avustetaan noin sataa asuntoa, joita vastaan yhteisöt osoittavat asuntoja lähinnä pakolaisille.

1989 menoarvio	34 000 000
1988 tilinpäätös	29 195 200
1987 ”	25 065 500

63. *Vuokra-asuntolainojen korkotuki* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1989 saa hyväksyä korkotukilainoiksi julkisen valvonnan alaisten luottolaitosten tai kuntien varoista myönnettyjä vuokra-asuntojen hankkimista, rakentamista tai peruskorjausta varten otettuja lainoja enintään 480 000 000 mk. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisäystä.

Selvitysosa: Lainojen myöntämisvaltuuden lisäys 110 000 000 mk aiheutuu ennakoitua suuremmasta lainojen kysynnästä. Kaikkiaan on tarkoitus hyväksyä korkotuen piiriin vuonna 1989 noin 2 000 asunnon lainat.

1989 menoarvio	49 000 000
1988 tilinpäätös	28 863 449
1987 ”	10 370 036

83. *Asunto- ja perusparannuslainat*

Momentille myönnetään lisäystä 550 000 000 mk. Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1989 saadaan myöntää asunto- ja perusparannuslainoja ja osoittaa kunnille lainojen myöntämistä varten sekä hyväksyä korkotukilainoja yhteensä enintään 3 580 000 000 mk.

Selvitysosa: Lainojen myöntämisvaltuuden lisäys 210 000 000 mk ja maksatusmäärärahan lisäys 550 000 000 mk aiheutuvat ennakoitua suuremmasta kustannusten noususta. Lisäyksillä pyritään turvaamaan tulo- ja menoarvion perustelujen mukaisesti 13 000 vuokra-asunnon sekä kaikkiaan noin 24 000 rakennettavan ja perusparannettavan asunnon aloittaminen vuonna 1989.

1989 II lisämenoarvio	550 000 000
1989 menoarvio	3 110 000 000
1988 tilinpäätös	3 224 698 285
1987 ”	2 740 073 070

99. *Ympäristöministeriön hallinnonalan muut menot*24. *Kansainvälinen yhteistyö*

Momentille myönnetään lisäystä 1 290 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu maaliskuussa 1989 hyväksytyyn ongelmajätteen kansainvälisiä kuljetuksia koskevan sopimuksen jäsenmaksusta sekä Helsingissä järjes-

tettyjen kahden kansainvälisen otsonikokouksen aiheuttamista menoista.	1989 II lisämenoarvio	1 290 000
	1989 menoarvio	10 550 000
	1988 tilinpäätös	6 610 932
	1987 ”	5 530 886

Pääluokka 36 VALTIONVELKA

01. Kotimaisen velan korko

90. <i>Kotimaisen velan korko</i> (arviomääräraha) Momentilta vähennetään 156 000 000 mk. <i>Selvitysosa:</i> Säästö aiheutuu pääosin lainanotto-suunnitelmien muuttumisesta.	1989 II lisämenoarvio	— 156 000 000
	1989 menoarvio	3 003 000 000
	1988 tilinpäätös	2 789 266 411
	1987 ”	2 576 925 282

03. Ulkomaisen velan korko

90. <i>Ulkomaisen velan korko</i> (arviomääräraha) Momentilta vähennetään 105 000 000 mk. <i>Selvitysosa:</i> Säästö aiheutuu lähinnä lainanotto-suunnitelmien muuttumisesta sekä lainojen ennaikaisesta irtisanomisesta.	1989 II lisämenoarvio	— 105 000 000
	1989 menoarvio	2 185 000 000
	1988 tilinpäätös	2 366 665 386
	1987 ”	2 084 154 277

06. Valtionvelan kuoletukset

90. <i>Nettokuoletukset</i> (arviomääräraha) Momentille myönnetään 3 930 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää valtionvelan kuoletusten maksamiseen siinä tapauksessa, että kuoletukset ylittävät valtion uusista lainoista saavat tulot.	1989 II lisämenoarvio	3 930 000 000
	1989 menoarvio	—
	1988 tilinpäätös	—
	1987 ”	—

09. Muut menot valtionvelasta

21. *Palkkiot ja muut menot valtionvelasta*
(arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 21 830 000
mk.

Selvitysosa: Ulkomaiset liikkeeseenlaskukus-
tannukset ovat olleet arvioitua korkeammat.
Ulkomaiden lainojen enneaikaisista irtisano-

misista aiheutuneet maksut eivät sisällyneet
menoarvioon.

1989 II lisämenoarvio	21 830 000
1989 menoarvio	199 000 000
1988 tilinpäätös	217 947 357
1987 "	307 910 507

Edellä esitetyn nojalla ehdotetaan,

*että Eduskunta päättäisi hyväksyä
seuraavat muutokset vuoden 1989 tulo-
ja menoarvioon.*

Muutoksia vuoden 1989 tulo- ja menoarvioon

TULOT

Osasto 11

mk

11. VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT	9 383 800 000
01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot	3 105 000 000
01. Tulo- ja varallisuusvero, lisäystä	3 025 000 000
03. Perintö- ja lahjaverot, lisäystä	110 000 000
04. Arpajaisvero, vähennystä	—30 000 000
04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut	3 560 000 000
01. Liikevaihtovero, lisäystä	3 450 000 000
02. Eräistä vakuutusmaksuista suoritettava vero, lisäystä	110 000 000
06. Tuonnin perusteella kannettavat verot ja maksut	295 000 000
01. Tuontitulli, lisäystä	160 000 000
02. Tuontimaksut, lisäystä	5 000 000
09. Tasausvero, lisäystä	130 000 000
08. Valmisteverot	226 000 000
01. Tupakkaverot, lisäystä	20 000 000
03. Olutvero, lisäystä	160 000 000
04. Alkoholijuomaverot, lisäystä	35 000 000
05. Virvoitusjuomaverot, lisäystä	15 000 000

06. Elintarviketuotteiden valmistevero, lisäystä	10 000 000
08. Ravintorasvavero, lisäystä	15 000 000
09. Sokerivero, lisäystä	15 000 000
11. Lannoitevero, vähennystä	—44 000 000
10. Muut verot	2 075 000 000
01. Leimavero, lisäystä	1 020 000 000
03. Auto- ja moottoripyörävero, lisäystä	1 055 000 000
19. Muut veronluonteiset tulot	122 800 000
01. Oy Alko Ab:n ylijäämä, lisäystä	130 000 000
07. Maidon kiintiömaksu ja pellonraivausmaksu, vähennystä	— 7 200 000

Osasto 12

12. SEKALAISET TULOT	539 664 113
25. Oikeusministeriön hallinnonala	6 000 000
01. Tuomioistuintulot, lisäystä	6 000 000
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	2 000 000
06. Väestökirjanpidon tulot, lisäystä	2 000 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	55 897 500
50. Suomen rahapajan tulot, lisäystä	54 000 000
54. Pankkitarkastusviraston tulot, lisäystä	1 897 500
29. Opetusministeriön hallinnonala	132 000 000
10. Korkeakoulujen tulot, lisäystä	120 000 000
60. Valtion ammatillisten oppilaitosten tulot, lisäystä	12 000 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 000 000
76. Metsäntutkimuslaitoksen tulot, lisäystä	2 000 000
31. Liikenneministeriön hallinnonala	7 666 000
40. Autorekisterikeskuksen tulot, lisäystä	5 400 000
52. Telehallintokeskuksen tulot, lisäystä	2 266 000
32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala	38 000 000
42. Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen tulot, lisäystä	38 000 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	321 100 613
92. Raha-automaattiyhdistyksen tuotto, lisäystä	21 100 613
98. Valtionapujen palautukset, lisäystä	300 000 000

34. Työministeriön hallinnonala	—25 000 000
70. Palkkaturvamaksujen palautukset, vähennystä	—25 000 000

Osasto 13

13. KORKOTULOT JA VOITON TULOUTUKSET	250 000 000
01. Korkotulot	220 000 000
07. Korot talletuksista, lisäystä	220 000 000
03. Osinkotulot	30 000 000
01. Osinkotulot valtionenemmistöisistä osakeyhtiöistä, lisäystä	30 000 000

Osasto 14

14. LIKETOIMINTAA HARJOITAVAT VALTION VI- RASTOT JA LAITOKSET	4 950 000
01. Valtionrautatiet	
01. Henkilöliikenteen tulot, lisäystä	45 000 000
Käyttömenot (31.90.01-29)	6 000 000
Käyttötalouden lisärahoitustarve, vähennystä	—39 000 000
02. Ilmailuhallinto	
01. Ilmailuhallinnon käyttötulot, lisäystä	31 000 000
Käyttömenot (31.92.21)	7 050 000
	Käyttötalouden rahoituskate, li- säystä
	23 950 000
04. Posti- ja telelaitos	
01. Postitoimen tulot, lisäystä	49 000 000
02. Teletoimen tulot, lisäystä	75 000 000
Käyttötulot yhteensä	124 000 000
Käyttömenot (31.94.05-29)	143 000 000
	Käyttötalouden rahoituskate, vähennystä
	—19 000 000

05. Posti- ja telelaitoksen konepajat

02. Turun Asennuspajan tulot, lisäystä	15 000 000	
Käyttömenot (31.95.22)	<u>15 000 000</u>	
	Käyttötalouden	
	rahoituskate, li-	
	säystä	—

Osasto 15

15. LAINAT	—2 440 000 000
02. Valtion lainanotto	—2 440 000 000
01. Nettolainanotto, vähennystä	—2 440 000 000

Lisäys tuloihin: 7 738 414 113

MENOT

Pääluokka 21

mk

21. TASAVALLAN PRESIDENTTI	410 000
02. Tasavallan Presidentin kanslia (010)	410 000
70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha)	410 000

Pääluokka 23

23. VALTIONEUVOSTO	1 450 000
01. Valtioneuvosto (010)	500 000
20. Matkat (arviomääräraha), lisäystä	500 000
02. Valtioneuvoston kanslia (050)	950 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	950 000

Pääluokka 24

24. ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	375 895 000
01. Ulkoasiainhallinto (030)	37 250 000
29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha), lisäystä	1 250 000
87. Kiinteistöjen ja huoneistojen hankkiminen (siirtomääräraha), lisäystä	36 000 000
30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö (040)	211 775 000
66. Kansainvälisten järjestöjen kautta ohjattava kehitysapu (siirtomääräraha), vähennystä	—3 225 000

67. Kahdenvälinen lahjumuotoinen kehitysapu (siirtomääräraha), lisäystä	215 000 000
40. Teollinen kehitysyhteistyö (040)	3 225 000
50. Valtionapu Teollisen Kehitysyhteistyön Rahasto Oy:lle (arviomääräraha), lisäystä	3 225 000
99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot (030)	123 645 000
22. Suomalaisen valvontajoukkojen ylläpitomenot (siirtomääräraha) ..	105 525 000
66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (arviomääräraha), lisäystä ..	8 120 000
69. Katastrofiapu (siirtomääräraha)	10 000 000

Pääluokka 25

25. OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	45 402 000
01. Oikeusministeriö (070)	1 600 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	1 600 000
25. Lääninoikeudet (090)	600 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	600 000
30. Alioikeudet (090)	23 900 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	23 900 000
45. Eräät oikeudenhoitomenot (090)	1 300 000
30. Valtionapu yleisestä oikeusaputoiminnasta aiheutuviin menoihin (arviomääräraha), lisäystä	1 300 000
50. Vankeinhoitolaitos (100)	18 002 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	11 332 000
51. Valtionapu muun kriminaalihuoltotyön suorittamiseen, lisäystä	1 670 000
74. Uudisrakennukset ja peruskorjaukset (siirtomääräraha), lisäystä ...	5 000 000
87. Kiinteistöjen hankkiminen (siirtomääräraha)	—

Pääluokka 26

26. SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	95 069 000
01. Sisäasiainministeriö (050)	5 330 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	830 000
70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	4 500 000

05. Lääninhallitukset (050)	8 500 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	8 000 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	500 000
07. Rekisteritoimistot (050)	610 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	610 000
75. Poliisitoimi (080)	23 810 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	15 500 000
21. Oppilaiden huolto, vähennystä	— 500 000
29. Muut kulutusmenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	5 810 000
70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha), lisäystä	3 000 000
80. Pelastushallinto (110)	2 200 000
21. Eräät pelastushallinnon menot (arviomääräraha), lisäystä	2 200 000
87. Kiinteistöjen hankkiminen (siirtomääräraha)	—
90. Rajavartiolaitos (120)	16 600 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	13 950 000
70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha), lisäystä	1 050 000
77. Satamat ja muut rakenteet (siirtomääräraha), lisäystä	1 600 000
97. Avustukset kunnille (960)	37 419 000
32. Kuntien yhdistymisavustukset, lisäystä	142 000
33. Kuntien verotulojen täydennys (arviomääräraha), lisäystä	37 277 000
98. Läänien kehittäminen (850)	500 000
43. Läänien kehittämisraha (siirtomääräraha), lisäystä	500 000
99. Sisäasiainministeriön hallinnonalan muut menot (050)	100 000
29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha), lisäystä	100 000

Pääloukka 27

27. PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	57 585 000
01. Puolustusministeriö (150)	190 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	190 000
12. Puolustusvoimien palkkaus- ja muut menot (160)	7 600 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	7 600 000
14. Asevelvollisten ylläpitomenot (160)	1 200 000
21. Muonitus (arviomääräraha), lisäystä	1 200 000

25. Puolustusmateriaalin hankinta- ja käyttömenot (160)	20 000 000
24. Varustuksen käyttö ja kunnossapito (siirtomääräraha), lisäystä	20 000 000
30. Kansainvälinen rauhanturvaamistyö (030)	27 450 000
22. Suomalaisten valvontajoukkojen hallinto- ja varustamismenot (siirtomääräraha)	27 450 000
99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut menot (150)	1 145 000
90. Kurssivaihtelut (arviomääräraha), lisäystä	1 145 000

Pääloukka 28

28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	27 103 000
05. Valtiokonttori (020)	3 500 000
26. Joustavan eläikejärjestelmän käyttöönotto (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	3 000 000
29. Muut kulutusmenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	500 000
07. Eläkkeet (950)	—5 000 000
06. Ylimääräiset eläkkeet (arviomääräraha), vähennystä	—5 000 000
18. Verohallinto (020)	7 000 000
29. Muut kulutusmenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	7 000 000
50. Suomen rahapaja (020)	850 000
70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha), lisäystä	850 000
52. Tilastokeskus (050)	2 365 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	2 365 000
54. Pankkitarkastusvirasto (820)	1 888 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	38 000
29. Muut kulutusmenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	650 000
70. Kaluston hankinta, lisäystä	1 200 000
60. Rakennushallinto (050)	9 000 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	9 000 000
64. Eräät valtion kiinteistömenot (050)	5 000 000
13. Korjaus ja kunnossapito (siirtomääräraha), lisäystä	5 000 000
80. Hallinnon uudistaminen ja eräät henkilöstöhallinnon tukitoimet (990) ..	2 500 000
20. Kehittämisen- ja koulutustoiminta (siirtomääräraha), lisäystä	2 500 000

Pääluokka 29

29. OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	692 920 000
01. Opetusministeriö (210)	1 400 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	1 400 000
10. Korkeakoulut (240)	100 000 000
28. Maksullinen palvelutoiminta (arviomääräraha), lisäystä	100 000 000
12. Kuvataideakatemia (240)	380 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	380 000
39. Valtion opintotukikeskus (260)	—20 000 000
55. Opintoraha (arviomääräraha), vähennystä	—30 000 000
56. Aikuisopintoraha, lisäystä	10 000 000
42. Eräät valtion oppilaitokset (220)	2 000 000
29. Muut kulutusmenot, vähennystä	— 110 000
70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha), lisäystä	110 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha)	2 000 000
43. Lukiot (220)	9 600 000
30. Valtionosuus lukiodien käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	9 600 000
46. Peruskoulut (220)	263 000 000
30. Valtionosuus peruskoulujen käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	263 000 000
51. Lastentarhanopettajaopistot (230)	1 800 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	1 800 000
56. Kirjastotoimi (280)	42 100 000
30. Valtionosuus ja -avustus kirjastojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	42 100 000
57. Yhteiskunnallinen sivistystyö (250)	43 600 000
30. Valtionosuus ja -avustus kansalais- ja työväenopistojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	22 000 000
50. Valtionapu kansanopistojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	17 000 000
55. Valtionapu opintokeskusten käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	4 600 000
58. Näkövammaisten kirjasto (280)	482 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	482 000

60. Valtion ammatilliset oppilaitokset (230)	1 600 000
21. Oppilashuolto (arviomääräraha), vähennystä	—10 000 000
28. Maksullinen palvelutoiminta (arviomääräraha), lisäystä	11 600 000
65. Kunnalliset ammatilliset oppilaitokset (230)	44 500 000
30. Valtionosuus käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	44 500 000
67. Yksityiset ammatilliset oppilaitokset (230)	15 800 000
50. Valtionavustus käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	15 800 000
69. Ammatillinen kurssitoiminta ja ammatilliset erikoisoppilaitokset (250) ..	1 000 000
26. Ammatilliset pätevyystutkinnot (arviomääräraha), lisäystä	1 000 000
27. Työllisyyskoulutus (arviomääräraha), vähennystä	—2 700 000
70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha), lisäystä	2 700 000
74. Oppisopimuslakiin perustuva ammattikoulutus (230)	5 000 000
27. Kurssitoiminta (arviomääräraha), lisäystä	15 000 000
40. Korvaus työnantajille (arviomääräraha), vähennystä	—10 000 000
88. Suomen Akatemia ja tieteen tukeminen (270)	2 300 000
50. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (siirtomääräraha), lisäys- tä	2 300 000
90. Taiteen tukeminen (290)	162 000 000
54. Valtionosuudet musiikkioppilaitoksille ja musiikin ammatilliseen koulutukseen (arviomääräraha), lisäystä	12 000 000
76. Oopperatalon rakennustyöt (siirtomääräraha), lisäystä	150 000 000
91. Urheilun ja nuorisonkasvatustyön tukeminen (300)	6 928 000
55. Lahden MM-hiihtojen juhlarahan tuoton perusteella myönnettävät avustukset liikuntapaikkojen ja niihin liittyvien vapaa-aikatojen rakentamiseen (siirtomääräraha)	6 928 000
94. Museovirasto (280)	5 500 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha), lisäystä	5 500 000
95. Suomen elokuva-arkisto (290)	230 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	230 000
96. Elokvien tarkastus (820)	400 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	400 000
98. Kansainvälinen yhteistyö (030)	1 300 000
25. Kansainvälinen kulttuuriyhteistyö (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ...	300 000
50. Eräät avustukset, lisäystä	1 000 000

99. Opetusministeriön hallinnonalan muut menot (210)	2 000 000
27. Lastentarhanopettajien väliaikaisen koulutuksen järjestäminen, lisäystä	1 000 000
50. Eräät avustukset, lisäystä	1 000 000

Pääloukka 30

30. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	398 386 000
01. Maa- ja metsätalousministeriö (650)	—
29. Muut kulutusmenot (siirtomääräraha 2 v)	—
08. Maataloushallinto (670)	330 000
29. Muut kulutusmenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	330 000
29. Valtion viljavarasto (670)	10 000 000
62. Korvaus valtion viljavarastolle	10 000 000
30. Maatalouden neuvontatyön tukeminen (670)	1 156 000
40. Valtionapu maatilatalouden ja maaseutuelinkeinojen kehittämiseen, lisäystä	1 020 000
42. Valtionapu siipikarjatalouden kehittämiseen, lisäystä	13 000
47. Valtionapu puutarhatalouden kehittämiseen, lisäystä	123 000
31. Maataloustuotteiden hintatuki (670)	274 900 000
41. Viljelmäkoon mukaan maksettava hintapoliittinen tuki (siirtomääräraha), lisäystä	107 400 000
42. Alueittainen hintapoliittinen tuki (siirtomääräraha), vähennystä ...	—7 000 000
43. Muu hintapoliittinen tuki (siirtomääräraha), lisäystä	108 800 000
45. Sokerintuotannon tukeminen (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	9 600 000
46. Öljykasvituotannon tukeminen (arviomääräraha), lisäystä	56 100 000
32. Maataloustuotteiden vientituki ja tuotannon tasapainottamistoimenpiteet (670)	50 000 000
40. Maataloustuotteiden vientituki (arviomääräraha), lisäystä	50 000 000
33. Maatilatalouden rakenteen ja maaseudun kehittäminen (670)	27 000 000
45. Avustus turkistarhaajien korkokustannuksiin (siirtomääräraha) ...	13 000 000
46. Avustus turkiseläinkannan tervehdyttämiseksi (siirtomääräraha) ...	4 000 000
49. Maatalouden ja maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha), lisäystä	10 000 000
35. Metsästy ja porotalous (690)	8 000 000
48. Ponomistajien ansionmenetysten korvaukset (siirtomääräraha) ..	8 000 000

37. Kalatalous (690)	1 700 000
29. Muut kulutusmenot (siirtomääräraha 2 v)	—
42. Kalastuksesta saatavan tulon vakaannuttaminen ja kalansaaliin käytön edistäminen (siirtomääräraha), lisäystä	1 500 000
46. Korvaukset lohenkalastuksen rajoitusten johdosta (siirtomääräraha), lisäystä	200 000
38. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos (690)	600 000
25. Lohenpoikasten hankinta	600 000
40. Vesivarojen käyttö (560)	600 000
15. Vesioikeudelliset velvoitteet (siirtomääräraha), lisäystä	600 000
50. Yleismetsätalous (680)	5 000 000
26. Siemenhankinta (siirtomääräraha).....	5 000 000
58. Yksityismetsätalous (680)	9 450 000
42. Valtionapu metsälautakunnille, lisäystä	1 450 000
44. Valtionapu metsänparannustöihin (siirtomääräraha), lisäystä	28 000 000
83. Metsänparannuslainat (siirtomääräraha), vähennystä	—20 000 000
76. Metsäntutkimuslaitos (660)	1 500 000
24. Tutkimuksen yleiskustannukset ja metsätalousmenot (siirtomääräraha), lisäystä	1 500 000
95. Metsähallituksen metsät (680)	
70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha), lisäystä	1 700 000
Sijoitusmenot (70): 1 700 000	
99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut menot (650)	6 450 000
25. Kansainvälinen yhteistyö, lisäystä	450 000
48. Poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha)	6 000 000

Pääluokka 31

31. LIIKENNEMINISTERIÖN HALLINNONALA	180 400 000
01. Liikenneministeriö (710)	500 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	500 000

24. Tiet (720)		161 700 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä		23 200 000
14. Yleisten teiden kunnossapito (siirtomääräraha), lisäystä		100 000 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha), lisäystä.....		2 500 000
77. Yleisten teiden tekeminen (siirtomääräraha), lisäystä		18 000 000
87. Maa-alueiden hankinta ja tielain mukaiset korvaukset (arviomääräraha), lisäystä		18 000 000
27. Vesitiet (730)		1 000 000
77. Vesitiettyöt (siirtomääräraha), lisäystä		1 000 000
32. Merenkulun edistäminen (730)		1 100 000
41. Avustus pientonniston korkomenojen alentamiseksi (siirtomääräraha), lisäystä		1 100 000
40. Autorekisterikeskus (720)		5 000 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä		5 000 000
50. Ilmatieteen laitos (830)		8 000 000
29. Muut kulutusmenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		8 000 000
52. Telehallintokeskus (710)		1 400 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä		600 000
70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha), lisäystä		800 000
55. Tietoliikenteen korvaukset ja avustukset (760)		10 000 000
42. Lehdistön yleinen kuljetustuki, lisäystä.....		10 000 000
57. Rautatieliikenteen korvaukset (750)		500 000
62. Valtionrautateiden radanpito (siirtomääräraha)		500 000
90. Valtionrautatiet (750)		
01. Palkkaukset (arviomääräraha), vähennystä	—20 000 000	
29. Muut käyttömenot (arviomääräraha), lisäystä	26 000 000	
Käyttömenot (01-29):	6 000 000	
Käyttötulot (14.01.01):	45 000 000	
		Käyttötalouden lisärahoitustarve, vähennystä
		—39 000 000
73. Rautatiekaluston hankkiminen (siirtomääräraha), lisäystä.....		18 700 000
Sijoitusmenot ja siirto uudistusrahastoon (73):	18 700 000	

92. Ilmailuhallinto (740)

21. Muut käyttömenot (arviomääräraha), lisäystä 7 050 000

Käyttömenot (21): 7 050 000

74. Lentokenttien talonrakennustyöt (siirtomääräraha), lisäystä..... 10 000 000

87. Maa- ja esterajoitusalueiden hankinta (siirtomääräraha), lisäystä... 1 500 000

Sijoitusmenot (74-87): 11 500 000

94. Posti- ja telelaitos (760)

05. Eläkkeet (arviomääräraha), lisäystä..... 25 000 000

11. Televerkkojen käyttö ja kunnossapito (arviomääräraha), lisäystä 86 000 000

29. Muut käyttömenot (arviomääräraha), lisäystä 32 000 000

Käyttömenot (05-29): 143 000 000

95. Posti- ja telelaitoksen konepajat (760)

22. Turun Asennuspaja (arviomääräraha), lisäystä 15 000 000

Käyttömenot (22): 15 000 000

Pääloukka 32**32. KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA****153 270 000****01. Kauppa- ja teollisuusministeriö (810)** **1 460 000**

26. Kansainvälinen yhteistyö (arviomääräraha), lisäystä..... 1 300 000

29. Muut kulutusmenot, lisäystä 180 000

70. Kaluston hankinta, vähennystä..... —20 000

10. Merenkululaitos (730) **5 000 000**

77. Turvalaitteiden rakentaminen ja väylätyöt (siirtomääräraha), lisäystä 5 000 000

32. Patentti- ja rekisterihallitus (820) **—**

29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha), lisäystä 1 700 000

70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha), vähennystä —1 700 000

34. Lisenssivirasto (820) **130 000**

29. Muut kulutusmenot, lisäystä 130 000

42. Valtion teknillinen tutkimuskeskus (830)	1 500 000
29. Muut kulutusmenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 500 000
43. Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen maksulliset tutkimuspalvelut (830)	38 000 000
21. Käyttömenot (arviomääräraha), lisäystä	38 000 000
44. Teknologian kehittämiskeskus (830)	3 220 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	1 770 000
70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha), lisäystä	1 450 000
50. Teollisuuden edistäminen (850)	2 000 000
40. Valtionavustus pienen ja keski-suuren yritystoiminnan edistämisjärjestöille, lisäystä	250 000
43. Pienen ja keski-suuren yritystoiminnan kehittämishankkeiden tukeminen (siirtomääräraha), vähennystä	— 250 000
46. Avustukset Martinniemen työllisyystilanteen parantamiseen (siirtomääräraha)	2 000 000
51. Tuotantotoiminnan alueellinen edistäminen (850)	100 000 000
49. Yritystoiminnan aluetuki (arviomääräraha), lisäystä	100 000 000
80. Matkailun edistämiskeskus (870)	660 000
21. Eräät matkailun edistämistoiminnan menot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	660 000
85. Ulkomaankaupan edistäminen (880)	1 300 000
45. Avustus Suomen Ulkomaankauppaliitto ry:lle, lisäystä	1 300 000

Pääluokka 33

33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNON-ALA	— 792 249 387
01. Sosiaali- ja terveysministeriö (400)	160 000
70. Kaluston hankinta, lisäystä	160 000
11. Tarkastuslautakunta (090)	30 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	30 000
15. Perhekustannusten taseus (410)	47 000 000
30. Valtionosuus kunnille lasten kotona tapahtuvan hoidon tukemiseen (arviomääräraha), lisäystä	8 000 000
52. Lapsilisät (arviomääräraha), lisäystä	39 000 000

16. Yleinen perhe-eläke (410)	—9 000 000
50. Yleinen perhe-eläke (arviomääräraha), vähennystä	—9 000 000
17. Työttömyysturva (410)	— 460 000 000
50. Valtionosuus työttömyyskassoille (arviomääräraha), vähennystä ...	— 100 000 000
51. Työttömyysturvalain mukainen perusturva (arviomääräraha), vähennystä	— 360 000 000
18. Sairausvakuutus (410)	— 635 000 000
60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha), vähennystä	— 635 000 000
19. Eläkevakuutus (410)	— 450 000 000
51. Valtion osuus maatalousyrittäjien eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha), vähennystä	—15 000 000
52. Valtion osuus yrittäjien eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha), vähennystä	—15 000 000
60. Valtion osuus kansaneläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha), vähennystä	— 420 000 000
20. Tapaturmavakuutus (410)	3 700 000
53. Valtion osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannuksista (arviomääräraha), lisäystä	3 700 000
21. Rintamaveteraaneläkkeet (410)	—25 000 000
52. Rintamasotilaseläkkeet ja asumistuki (arviomääräraha), vähennystä	—15 000 000
53. Rintamaveteraanien varhaiseläke (arviomääräraha), vähennystä	—10 000 000
22. Sotilasvammakorvaukset ja eräät kuntoutustoiminnan menot (410)	95 000 000
50. Sotilasvammakorvaukset (arviomääräraha), lisäystä	95 000 000
29. Pakolaishuolto (410)	2 000 000
61. Pakolaishuolto (arviomääräraha), lisäystä	2 000 000
30. Sosiaalihuolto (400)	210 000
25. Kansainvälinen yhteistyö, vähennystä	—90 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	300 000
32. Kuntien järjestämät sosiaalipalvelut (420)	200 700 000
30. Valtionosuus kunnille sosiaalipalvelujen käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	200 000 000
35. Valtionavustus kunnille eräisiin sosiaalihuollon kustannuksiin	400 000
38. Valtionosuuden loppuerät kunnille sosiaalipalvelujen eräisiin käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	300 000

33. Yksityisten yhteisöjen sosiaalipalvelut (420)	20 000
51. Valtionavustus yksityisten sosiaalihuollon palvelujen tuottajien käyttökustannuksiin, lisäystä	20 000
34. Kuntien järjestämä raittiustyö ja alkoholitarkastus (420)	9 500 000
30. Valtionosuus kunnille raittiustyön ja alkoholitarkastuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	8 700 000
38. Valtionosuuden loppuerät kunnille raittiustyön ja alkoholitarkastuksen eräisiin käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	800 000
57. Lomatoiminta (420)	49 400 000
30. Valtionosuuden loppuerät kunnille maatalousyrittäjien lomituspalvelujen ja pienyrittäjien vuosilomajärjestelmän hallintomenoihin (arviomääräraha), lisäystä	1 600 000
40. Valtion korvaus maatalousyrittäjien lomituspalvelujen kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	45 000 000
42. Valtion korvaus pienyrittäjien vuosilomajärjestelmän kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	2 500 000
51. Valtionapu lomatoimintaan, lisäystä	300 000
78. Kuntien järjestämä kansanterveystyö (470)	117 230 000
30. Valtionosuus kunnille kansanterveystyön käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	100 000 000
31. Valtionosuus kunnille kansanterveystyön perustamiskustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	16 600 000
38. Valtionosuuden ja valtion korvauksen loppuerät kunnille kansanterveystyön eräisiin käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	630 000
79. Kuntien järjestämä erikoissairaanhoito (480)	240 500 000
30. Valtionosuus kunnille erikoissairaanhoidon käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	200 000 000
31. Valtionosuus kunnille erikoissairaanhoidon perustamiskustannuksiin (arviomääräraha), vähennystä	—30 000 000
32. Valtion maksuosuus yliopistollisten keskussairaaloiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	59 000 000
33. Valtion maksuosuus yliopistollisten keskussairaaloiden kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	7 000 000
34. Valtion korvaus erikoissairaanhoitolaitoksille mielentilatutkimuspotilaiden sekä valtion täydellisessä huollossa olevien potilaiden hoitoon (arviomääräraha), lisäystä	2 000 000
38. Valtionosuuden ja valtion korvauksen loppuerät kunnille erikoissairaanhoidon eräisiin käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	2 500 000
92. Kansanterveyden edistäminen (470)	—26 509 000
50. Avustus yksityisille yhteisöille kansanterveystyön kustannuksiin (arviomääräraha), vähennystä	—26 509 000

93. Eräiden sosiaalipalvelujen avustaminen (420)	45 689 613
50. Avustus yksityisille yhteisöille lasten ja nuorten huollon kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	8 095 000
51. Avustus yksityisille yhteisöille vanhusten huollon kustannuksiin (arviomääräraha), vähennystä	—21 707 387
52. Avustus yksityisille yhteisöille vammaisten huollon kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	47 922 000
53. Avustus yksityisille yhteisöille raittiustyön ja päihdehuollon kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	11 380 000
94. Lomanviettomahdollisuuksien edistäminen (420)	2 083 000
50. Avustus yksityisille yhteisöille lomatoiminnan kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	2 083 000
95. Suuronnettomuuksiin varautuminen (110)	— 163 000
50. Avustus yksityisille yhteisöille suuronnettomuuksiin varautumisesta aiheutuviin kustannuksiin (arviomääräraha), vähennystä	— 163 000
99. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut menot (400)	200 000
26. Osuus koulutus- ja tutkimuskeskuksen kustannuksiin	200 000

Pääloukka 34

34. TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	77 596 200
01. Työministeriö (610)	—53 800
01. Palkkaukset (arviomääräraha), vähennystä	—53 800
06. Työvoima-asiain piiri- ja paikallishallinto (620)	8 000 000
29. Muut kulutusmenot, lisäystä	1 000 000
70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha), lisäystä	7 000 000
30. Työvoimapalvelut (630)	8 000 000
64. Muuttoturva (arviomääräraha), lisäystä	8 000 000
50. Työllisyyden hoito (630)	84 000 000
02. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	15 000 000
30. Valtionosuus kunnille ja kuntainliitoille työttömyyden lieventämiseen (arviomääräraha), lisäystä	25 000 000
61. Valtionapu työttömyyden lieventämiseen (arviomääräraha), vähennystä	—86 000 000
77. Sijoitusmenot työllisyyden turvaamiseksi (arviomääräraha), lisäystä	130 000 000

99. Työministeriön hallinnonalan muut menot (610)	—22 350 000
23. Siviilipalvelus (arviomääräraha), lisäystä	2 500 000
25. Siirtolaisuus- ja kansainväliset asiat (siirtomääräraha 2 v), lisäystä .	150 000
50. Palkkaturva (arviomääräraha), vähennystä.....	—25 000 000

Pääloukka 35

35. YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	785 935 000
15. Luonnonsuojelu ja luonnon virkistyskäyttö (520)	114 545 000
44. Koskiensuojelulain mukaiset korvaukset (siirtomääräraha), lisäystä	114 545 000
25. Vesi- ja ympäristöhallinto (560)	— 650 000
29. Muut kulutusmenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	900 000
40. Teollisuuden vesiensuojeluinwestointien korkotuki (arviomääräraha), vähennystä	—3 000 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha), lisäystä.....	600 000
77. Vesistö- ja ympäristönsuojelutyöt (siirtomääräraha), lisäystä	850 000
30. Kaavoitus- ja rakennustoimi (530)	750 000
31. Valtionosuus rakennuskaavoitukseen, lisäystä	750 000
45. Asuntotoimi (540)	670 000 000
54. Asumistuki (arviomääräraha), lisäystä	120 000 000
83. Asunto- ja perusparannuslainat, lisäystä	550 000 000
99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut menot (510)	1 290 000
24. Kansainvälinen yhteistyö, lisäystä	1 290 000

Pääloukka 36

36. VALTIONVELKA	3 690 830 000
01. Kotimaisen velan korko (910)	— 156 000 000
90. Kotimaisen velan korko (arviomääräraha), vähennystä	— 156 000 000
03. Ulkomaisen velan korko (910)	— 105 000 000
90. Ulkomaisen velan korko (arviomääräraha), vähennystä	— 105 000 000

06. Valtionvelan kuoletukset (910)	3 930 000 000
90. Nettokuoletukset (arviomääräraha)	3 930 000 000
09. Muut menot valtionvelasta (910)	21 830 000
21. Palkkiot ja muut menot valtionvelasta (arviomääräraha), lisäystä ..	21 830 000

Lisäys menoihin: 5 790 001 813

Helsingissä 29 päivänä syyskuuta 1989

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Ulla Puolanne*

